

TORSDAG 30 SEPTEMBER. NR 35-36/2018

Cowboy gjorde skiva i Kronoby
Sidan 10

Framtidstro i Evangeliska centret
Sidan 4

När du inte vågar öppna räkningarna
Sidan 6

Ser de osedda
Sidan 2

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS, INSTICK TILL VASA OCH LOJO

Gospeln tystar prestationskraven

Sista sidan

Fransk forskare tror på framtid utan terrordåd
Sidan 7

Stefan Forsén hett namn för chefspost
Sidan 3

Framgångsteologiska drag bland laestadianer
Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Ny kyrka, nya livsberättelser

DET ÄR smockfullt i Söderkulla kyrka den här söndagen. Smockfullt på riktigt. Alla ryms inte in. Ändå sitter många frivilligt under tältduken ute på gården och fryser säkert en hel del, för sommaren har retirerat. Ja, det är fullt. Och det är fest. Och just i dag går folk i kyrkan. Den är nämligen sprillans ny. Att den firas och invigs är något som många inte vill missa för kyrkbyggen hör till rariteterna numera. Senast Sibbo satsade så här stort var år 1885.

ÄR DET verkligen klokt att bygga en kyrka i tider när församlingarna kämpar med överstora fastighetsmassor?

Den frågan har Sibbo svenska och Sipoon suomalaisen seurakunta säkert själva ställt många gånger under de år planeringen pågått. En kyrka är, som Helsingforsbiskopen Teemu Laajasalo påpekar i sin predikan, inte längre något självklart centrum i sitt närsamhälle. Tvärtom har kyrkan som begrepp glidit allt mer i utkanten av folks medvetande och vardag. Liturgin är svår att hänga med i för de generationer som inte längre kan den, kyrkomusiken känns främmande för många. Men själva kyrkobyggnaden är ändå ofta en del av många människors livsberättelser. ”Här gifte sig mamma och pappa”. ”Här döptes mina barn”. Här tog man avsked av dem man älskat och mist.

SÖDRA SIBBO har länge varit utan ett fungerande centrum för församlingen. Den nya kyrkan är en fin syntes mellan modernitet och klassiskt kyrkbygge. Den är ett tydligt landmärke, stolt och glad i arkitekturen. Samtidigt är den klimatsmart med sin jordvärme och sin solpanel. Lagom stor (liten) och utformad för verksamhet och samlingar av det slag folk har i dag.

Med en rad genomtänkta lösningar har Söderkulla kyrka alla möjligheter att bli det vardagsrum kyrkbyggarna hoppats på – om det som händer i den och kring den andas lika fritt och öppet som byggnaden själv. Om människor kommer med sina gåvor och sin entusiasm och också tas emot väl och får blomma.

Samarbetet mellan den finska och den svenska församlingen har resulterat i ett fantastiskt hus. Det samarbetet kan fortsätta i ett lokalt församlingsliv där finskt och svenskt samverkar, sida vid sida, något Borgå stifts biskop Björn Vikström hoppades och efterlyste.

”Inte mitt i byn, men mitt bland byborna” hälsar kommundirektören Mikael Grannas. Han tror att kommunen och församlingarna tillsammans kan motverka rotlöshet i en bygd som växer snabbt och ser den nya kyrkan som ett andligt ankare.

Så märkligt är det. Långt över regionerna är Söderkulla kyrka en hoppets signal i ett landskap av krisande kyrkoekonomier och oekonomiska eller skadade församlingsutrymmen. Man kan. Det går. Tack, Sibbo!

Det viktigaste av allt är ändå: Det är nu den riktigt stora berättelsen om kyrkan i Söderkulla börjar. På allvar.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: EMMA VILLMAN

”Ett kristet liv kan påminna om att man inte alltid måste gå uppåt i trappan. Gud går med dig också om du går neråt.”

En bön om att vara nyfiken

Hon är diakonen som älskar att studera och kriminologien som är ointresserad av deckare. Hon uppskattar kommunitetsliv, vill leva nyfiket och tränar på att se andra människor.

TEXT OCH FOTO: ERIKA RÖNNGÅRD

Emma Villman utbildade sig till diakon efter gymnasiet. Det var en praoperiod hos diakonen i Purmo församling som öppnade hennes ögon för yrket. Men när hon väl var färdig med utbildningen insåg hon att hon inte var färdig att slå sig till ro i yrket för all framtid.

– Egentligen insåg jag det redan under utbildningen. Vi hade mycket praktik, och för de andra var praktiken höjdpunkten, medan jag tänkte ”yes, nu får jag läsa igen” när jag var färdig med praktiken. Då tänkte jag att det här med att bara jobba praktiskt kanske inte är något jag ska göra.

Hon poängterar att hon trivdes väldigt bra med att jobba som diakon och att hon först och främst är diakon. Hon ville ändå ha en utbildning som gav henne fler verktyg att analysera det praktiska jobbet. Valet föll på studier i kriminologi.

– Jag tycker inte alls om deckare. Jag är snarare intresserad av hur ett samhälle hanterar kriminalitet.

I höst börjar hon doktorera i kriminologi. Under ett och ett halvt år ska hon följa med personer som frigetts ur fängelset och försöker lämna sin kriminella livsstil. Hon ser många kopplingar till att leva som kristen.

– Man är fri och förlåten, men det handlar också om att verkligen känna det och om att göra aktiva val för att kunna förändra sitt liv.

Emma Villmans inställning är att vi människor i grunden är väldigt lika. Det är en inställning som förstärkts ytterligare sedan hon började studera kriminologi.

– Det är de förutsättningar som vi haft i livet som gör att vi hamnar på olika platser.

Många undrar om hon inte är rädd när hon ska börja med forskningsprojektet. Men hon tänker inte så.

– Nä, det är ju bara vanliga människor.

Hon tycker att det är problematiskt att vi gör så stor skillnad mellan de onda och de goda.

– När man talar om de onda med barn säger man: dom som poliserna tar, dom som hamnar i fängelse, skurkarna. Men det här är konstruktioner, det som vi har bestämt i samhället.

Tron sipprar ut i livet

Emma Villman upplevde att det var enklare att vara kristen när hon jobbade som diakon.

– För mig är tron något praktiskt och vardagsnära. När jag var diakon fanns det i min arbetsbeskrivning: Du ska göra som en kristen gör. Det är svårare att leva ett kristet liv när jag bara sitter och läser hela dagarna. Jag funderar också på hur jag kan motivera att jag sitter och studerar i stället för att hjälpa människor.

När hon bodde i Oslo var hon med i en kommunitet. Den hjälpte henne att hitta ett sätt att leva ut sin tro.

– Vi träffades en gång i veckan för att både be och äta tillsammans. Vi hade intentionen att leva enklare liv, ha ett öppet bord, söka stillhet. Ta ansvar för glädjen. Vi försökte hjälpa varandra och bönen hade en central plats.

Nu när hon bor i Helsingfors saknar hon kommuniteten och möjligheten att leva tillsammans och dela samma mål. Men tron finns med henne, precis som den alltid har gjort. Hon växte upp i ett kristet hem och var aktiv i församlingens ungdomsverksamhet.

– På många sätt är det galenskap att jag tror. När jag var 17 bestämde jag mig för att inte tro under ett halvår, men det var omöjligt. Tron är så central, och den sipprar ut i så mycket jag gör: vilka värderingar jag har och vilka val jag gör.

Hon talar om att många saker som inte i sig är specifikt kristna blir kristna för henne.

– Jag har någon gång tänkt på att nyfikenhet är en kristen livshållning. Gud uppenbarar sig på så många olika sätt i vår värld, men vi måste ha öppna ögon för att kunna se det. Och den som är nyfiken är intresserad av andra människor, möter andra människor. Jag kan tänka i början av en dag: i dag ska jag vara nyfiken. Det är som en bön: Gud, öppna upp nya världar för mig.

– Bönen är jätteviktig i min tro. Bönen har tagit sig olika former i olika tider av mitt liv. Ibland ber jag mer tillsammans med andra människor, just nu ber jag mest för mig själv, förutom i gudstjänsten.

Livet mer än nästa nivå

Att gå i gudstjänsten handlar för henne om att göra sig tillgänglig, åtminstone en dag i veckan.

– Jag öppnar mig för att kunna bli en annan människa. Till exempel när det handlar om personer som inte luktar så gott. Jag skulle kunna välja att sätta mig så långt bort från dem som möjligt, men i stället tänker jag att det är en träning för mig att sitta i den inte så goda lukten. För det är också Guds rike, att vi är tillsammans. Det här är bara små saker, men jag tror att de formar oss.

Hon vill träna på att se andra människor, och säger att för henne är det den diakonala livsställningen.

– Att vara kristen handlar om att leva diakonalt, men det är inte alltid lätt. Det kräver en del av människan.

Samtidigt ska det inte vara en prestation – livet handlar inte om att komma vidare till nästa nivå.

– Kampen för att hela tiden bli bättre på alla områden är tung att leva med. Då kan ett kristet liv påminna om att man inte alltid måste gå uppåt i trappan. Gud går med dig också om du går neråt. Men många kristna läror gränsar till framgångsteologi, syftet är att du ska gå uppåt. En diakonal hållning handlar om något helt annat.

Hon berättar att de ofta åt havregrynsgröt under de gemensamma middagarna i kommuniteten.

– Det kändes befriande när så mycket annat är en kapprustning för att bli bättre. Vi behöver fredade oaser där vi får känna att vi duger som vi är.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	tfn 040 831 3599 Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson (tjänstledig) Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599 Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545 Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Emelie Wikblad tfn 040 831 6836 Webbredaktör: webred@kyrkpressen.fi Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi		Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
Redaktionen i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad		Paradbild: Nicklas Storbjörk Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSREGISTER

Därför får du Kp som adresserad post Kyrkpressen adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR). Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha Kp. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.
--

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi Annonspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm + Moms 24% Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms. Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per	telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning. Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ludvig Andersson , tfn 044 050 3020, Jonny Åstrand , tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 €. Utlandet 84 € ISSN 0356-1275
---	---

EMMA VILLMAN har försökt låta bli att tro, men konstaterat att det inte går.

EMMA VILLMAN

BOR I HELSINGFORS, UPPVUXEN I PURMO.

DIAKON OCH KRIMINOLOG

TRIVS MED ATT STUDERA. ”JAG SKULLE KUNNA STUDERA HELA LIVET!”

Forsén på förslag till tjänst i samfälligheten

UTNÄMNING. Gemensamma kyrkorådet i Helsingfors beslöt vid sitt möte förra veckan att föreslå att **Stefan Forsén** blir ny direktör för det gemensamma församlingsarbetet vid samfälligheten i Helsingfors. Det slutgiltiga beslutet fattas av gemensamma kyrkofullmäktige den 6 september.

Tjänsten är tidsbunden

FOTO: JOHAN SANDBERG

på tre år 2019–2021 och söktes av sammanlagt elva personer. Beredningsgruppen var enig i sitt val av Forsén.
Stefan Forsén har sedan 2010 varit kyrkoherde i Matteus församling i Helsingfors. Han prästvigdes år 1993 och har också varit rektor för Lärkkulla Stiftelsens Folkakademi.
Helsingfors kyrkliga

samfällighet rapporterade om utnämningen på sin hemsida.
Pentti Miettinen, som varit direktör för avdelningen för gemensamt församlingsarbete sedan år 2010, går i pension i slutet av året.

RETREAT för närstående till missbrukare

Du som är närstående till missbrukare (spelberoende, alkohol, narkoman etc) kom och få styrka av tystnaden och naturen i Lappvik nära Hangö. KRAN rf ordnar en gratis retreat på Snoan 5–7.10 i samarbete med Församlingsförbundet.

Anmäl dig senast på torsdag 13.9 till kran@kran.fi, mer information verksamhetsledare Mette Strauss, Tfn: 050 410 7001, mette.strauss@kran.fi **Arrangör:** KRAN rf

Nytt hus ger Efo tro på framtiden

INVIGNING. Det finns en framtids-tro på Efo i Vasa när den ny- och ombyggda skolan tagits i bruk. Men eleverna på de allmänna linjerna lyser ännu med sin frånvaro.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Evangeliskt center och EC står det på fasaden över den nya huvudingången på Korsholmsesplanaden. Man kommer rakt in i hjärtat av huset med festsalen rakt fram och matsalen intill till vänster.

I centret möts nu Efo, Evangeliska folkhögskolans Vasacampus, Svenska Lutherska Evangeliföreningen (Slef) och dess lokalavdelning i Vasa.

Den gamla skyddade skolbygggnaden har nu byggts ihop med internatet. Den nya skolbygganden från 1963 har rivits och på den tomten håller man nu på att bygga ett bostadshus.

Investeringen i centret går lös på cirka fyra miljoner euro. Den har gjorts med tanke på framtiden.

– Nu har vi ändamålsenliga utrymmen de kommande trettio åren, säger Efos rektor **Kristian Sjöbacka**.

Investeringen blev cirka 800 000 euro dyrare än planerat då man i ett sent skede beslöt förnya ventilationen i internatet. Dessutom fick man lägga nytt tak på den gamla skolbygganden.

– Ju längre det framskred märkte vi att ventilationen måste förnyas i internatet nu eller så blir det aldrig gjort. Det är något som borde ha gjorts redan från början, säger Sjöbacka

Inspirerande med nya utrymmen

Både Sjöbacka och musiklärare **Niklas Lindvik** ser det som inspirerande med nya utrymmen.

– Nu återstår bara att se hur vardagen i bygganden kommer att vara. Vi har en tydlig plan och vision om hur vi ska göra, säger Lindvik.

– Det verkar bra, utrymmena har

KURSEKRETERARE CAROLINA Djupsjöbacka får hjälp av eleven Leander Ruremir med monteringen av en ny soffgrupp.

funkat bättre än förväntat för de grupper vi redan haft här, säger Sjöbacka. Alla har kommit närmare varandra.

Att flera aktörer nu samarbetar kring byggnaden innebär en del nyheter i verksamheten.

– Vi utökar den andliga sidan med att hålla dagliga morgonandakter till vilka allmänheten är välkomna. Det ordnas också kvällsprogram och samlingar varje söndag. Det finns möjligheter att i framtiden bygga ut med bibelprogram.

– Vi vill att huset ska sjuda av liv. För att hålla reda på vilken aktör som behöver vilket rum har vi ett nytt bokningsprogram, säger Lindvik.

Inleder läsåret med en linje

Senaste vecka inleddes läsåret med 55 elever på språklinjen. Men de allmänna linjerna, den kreativa linjen och bibel-

linjen, fick så pass få sökande att man inte startade upp dem.

– Ur skolans perspektiv är det jättesynd, tycker Lindvik. Men nu får vi tid att ordna upp verksamheten.

Vad beror det på?

– Det kan hända att vi är mitt i skede där folk inte är medvetna om hur bra bygget blev och hur framtiden kommer att se ut. Men alla utrymmen finns kvar utom slöjdsalen, säger Sjöbacka.

Det innebär att man nu är mitt inne i en omstrukturering av tjänsterna. Sjöbacka blir tjänstledig för att återvända till missionsfältet i Kenya i höst. Rektorsuppgifterna omfördelas mellan **Jan Åbacka** och Lindvik.

På lördag och söndag ska det evangeliska centret invigas. På lördag eftermiddag och kväll är det öppet hus med pizzabuffé och livemusik. På söndag öppet hus och högtidlig fest med Björn Wallén som festtalare. Söndagen avslutas med en Gloria Dei-mässa.

”Nu har vi ändamålsenliga utrymmen de kommande trettio åren.”

Kristian Sjöbacka

BISKOPSVÄL ESBO STIFT

Fyra vill bli biskop i Esbo

Fyra kandidater ställer upp i biskopsvalet i Esbo stift. De är **Kaisamari Hintikka**, biträdande generalsekreterare för Lutherska Världsförbundet, **Juhani Holma**, utbildare i gudstjänstliv, **Leena Huovinen**,

ledande studentpräst och idrottspräst och **Samme-li Juntunen**, kyrkoherde i församlingen i Nyslott.

Tidigare biskopen i Esbo stift **Tapio Luoma** verkar som ärkebiskop sedan början av juni 2018. Den nya Esbobiskopen ska vigas till ämbetet i mars 2019.

Valets första omgång ordnas den 8 oktober. Om ingen av kandidaterna får mer än hälften av de avgivna rösterna ordnas en andra valomgång mellan de två kandidater som fått flest röster. Den går av stapeln den 1 november 2018.

HELSINGFORS TRAKASSERIER

Trakasserimisstanke vid läger

Tidningen Kotimaa rapporterar att en manlig församlingspastor misstänks ha gjort sig skyldig till sexuella trakasserier under en Helsingforsförsamlings skriftskolläger i juli.

– Vi tar saken på allvar och har förbundit oss vid att reda ut händelsen, säger **Juha Rintamäki**, direktör för Helsingfors samfällighet, till Kotimaa.

Jussi Lilja, lagfaren assessor vid domkapitlet i Helsingfors stift, har polisanmält händelsen. Församlingspastorn i fråga har för tillfället inga arbetsuppgifter, skriver Helsingfors stifts domkapitel på sin hemsida.

”Vi vill att
huset ska
sjuda av liv.”
Niklas Lindvik

VÅGA FRÅGA

Är judar hedningar?

■ JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Bör vi som kristna anse att israeler som bekänner den judiska tron är hedningar?

NEJ, DET tycker jag inte att man bör göra. Den Gud vi möter i Gamla Testamentet och som vi bekänner vår tro på i guds-tjänsten är ju samma Gud som våra judiska bröder och systrar möter när de samlas i synagogorna. Att den kristna uppfattningen om vem Jesus är skiljer sig från den judiska innebär inte att vi därmed bör kalla judarna hedningar.

Det hebreiska ordet ”gojim” som i vår bibel översatts med ordet hedning betyder egentligen folk och avser folken ”utanför”, alltså de som inte hörde till Guds egendomsfolk. Mot den bakgrunden ligger det närmare till hands att en bekännande jude skulle kalla oss kristna för hedningar än att vi skulle placera dem i den ”fällan”.

Upprepade gånger talade Paulus inför överstepräster och lagkloka om den nya ordning som inträtt med Jesus från Naset. Uppdraget var att förkunna evangeliet om Jesus i hela världen. Paulus var tydlig och klar. ”Det var ni som först skulle få höra Guds ord förkunnas. Men när ni nu visar det ifrån er och dömer er själva ovärdiga det eviga livet, då vänder vi oss till hedningarna. Ty så har Herren befallt oss: Jag har gjort dig till ett ljus för hedningarna, för att du skall bli till frälsning intill jordens yttersta gräns”. Hans mission var gränslös, något som var främmande för dem inom egendomsfolket. Det var därför judarna med oro noterade de framgångar ”Den Vägen” hade. Den Vägen, eller bara Vägen var benämningen på dem som följde Jesus och som snart skulle börja kallas kristna.

Från att ha varit en samlingsbenämning på allt och alla som inte hörde till egendomsfolket har ordet hedning genom århundradena skiftat i innebörd. En tolkning enligt uppslagböckerna är att hedning är benämning på folk som lever utanför de etablerade samhällena. Alltså folk från hedarna. Vill man förenklat uttrycka det hela i mera andliga termer, har man med hedning avsett personer eller grupper av människor som på något sätt avvikit från den traditionella trosuppfattningen. Och så finns det ju många religioner i världen och rätt ofta har man inom dem ansett att alla andra religioner än den egna på något sätt är hedniska.

I det här korsdraget är det kanske angeläget att som kristen ådagalägga ödmjukhet och respekt i mötet med andra trosriktningar utan att för den skull avstå från uppdraget att som kristna berätta det glada budskapet om Jesus ”intill jordens yttersta gräns”.

”Vill man förenklat uttrycka det hela i mera andliga termer, har man med hedning avsett personer eller grupper av människor som på något sätt avvikit från den traditionella trosuppfattningen.”

NIKLAS LINDVIK och Kristian Sjöbacka diskuterar var skolans logo ska hänga i den nya festsalen med David Forsblom från Slef.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

KYRKOSTYRELSEN UTLÅTANDE

Ingen under 18 bör få gifta sig

Slopa dispensförfarandet i frågan om äktenskap för minderåriga. För att trygga barnets bästa bör åldersgränsen för att ingå äktenskap vara 18 år utan möjlighet att få dispens. Det anser kyrkostyrel-

sens plenum i ett utlåtande till justitieministeriet. Kyrkostyrelsen anser att åldersgränsen för ingående av äktenskap är ett sätt att skydda minderåriga och på så sätt säkerställa barnets rätt till barndom. Men om beredningen ändå stannar för att be-

hålla systemet med dispens vill kyrkostyrelsen att man i lagen inför en 16 års åldersgräns för när man kan bevilja dispens. För att förhindra att barnäktenskap som ingås utomlands ska erkännas i Finland bör samma åldersgränser gälla för dem, anser kyrkostyrelsen.

KALENDER RELIGIONER

Festkalendern finns på nätet

Vilka fester firas när? Luth-eraner väntar på jul och påsk, men allt fler finländska barn firar exempelvis Chanuka, Eid eller Noruruz. Kalendern presenterar fester och traditioner från när och fjärran för barn och

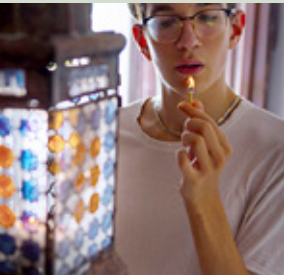

FOTO: ANDREJ SCHERBAKOV – PARLAND

vuxna och kan användas till exempel i skolundervisningen, vid planering av skolans program eller vid föräldramöten. Kalendern produceras av Ad Astra r.f. och Fokus r.y. och finns också på finska. Du hittar kalendern på adressen www.festkalendern.fi

De hjälper med månadsbudget och bidrar med sunt förnuft

PENNINGBEKYMMER. När de öppnade räkningarna hoppar sig finns det hjälp att få. I Borgå erbjuder diakonin en träff med frivilliga rådgivare som kan hjälpa klienterna att få sin ekonomi på fötter.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

”Raharinki” kallas den ekonomiska rådgivning för personer med ekonomiska svårigheter. Den som har ekonomiska problem träffar först församlingens diakoniarbetare, som sedan tar kontakt med frivilliga lekmän. Lekmännen jobbar i par och tanken är att redan ett en timmesbesök ska räcka långt.

– Det är inte meningen att vi ska vara experter, vi är snarare människor som bidrar med en ny synvinkel och sunt förnuft. Vi som är frivilliga har många olika yrken och kanske viss kunskap om sociala förmåner, säger Pia Fagerholm-Mård som är svenskspråkig frivillig inom Raharinki i Borgå sedan drygt ett och ett halvt år.

Meningen är alltså att försöka få klientens ekonomi i balans.

– Det handlar om problem av varierande slag. Det är lätt att få konsumtionslån, man kan hamna in i en skuldspiral, och det känner man sedan skuld för och tvekar därför att söka hjälp. Efter ett tag vågar kanske klienten inte ens öppna sin post. Den samlas på hög, sedan kommer klienten till oss med sin plastpåse full med kuvert.

– De ekonomiska problemen förvärras av missbruk, och sådana fall är besvärligare. Då måste klienten först göra upp med sitt beroende.

Kräver motivation

Många människor i dag har svårt att få sin ekonomi att gå ihop.

– Ekonomin kan kullkastas helt på grund av en sjukdom, arbetslöshet, skilsmässa eller någon annan livshändelse, säger Fagerholm-Mård.

Det är inte meningen att Raharinkirådgivarna ska lösa några problem – dem måste klienterna lösa själva.

– Men tillsammans med klienten försöker vi hitta olika lösningsalternativ. Klienten fattar besluten, men vi kan till exempel föreslå att det kan löna sig att sälja bilen eller bostaden.

– Vi ger råd och klienten ska själv agera. För att det ska bli resultat krävs motivation.

Realistisk budget

Eftersom klientbesöken är välförbered-

da tycker Pia Fagerholm-Mård att hon kunnat göra en ordentlig insats även om hon bara träffar en person i en timme.

– Vi strävar efter att göra upp en realistisk månadsbudget. Många vill först betala sina skulder och sedan köpa mat. Vi tycker att man först ska prioritera boende och mat och sedan se vad man klarar av att betala i skulder. Om skuldbördan är stor måste man fundera på alternativ: skuldrådgivning eller skuldsanering, eller ett skuldsaneringslån från Garantistiftelsen.

Pia Fagerholm-Mård är jurist, och

PIA FAGERHOLM-MÅRD är frivillig Raharinki-rådgivare. FOTO: SOFIA TORVALDS

hon är glad över att hon som lekman kunnat bidra med det hon kan. Träffarna har inte känts betungande.

– Det här känns som en uppgift för mig. Jag får själv mycket ut av uppdraget och jag tycker om utmaningarna.

Vid diakonidagarna, som ordnas på Lärkkulla den 12–14 oktober, berättar Pia Fagerholm-Mård om Raharinki-verksamheten inom diakonin i Borgå svenska domkyrkoförsamling. Andra talare vid diakonidagarna är den svenska prästen och författaren Olle Carlsson, biskop Björn Vikström och diakoner från Borgs stift i Norge.

NÄR EKONOMIN inte går ihop kan diakonin ge en möjlighet till en gratis träff med Raharinkis frivilliga rådgivare. FOTO: COLOURBOX

UTMÄRKELSE ARBETE

Krigsinvalider tackade kyrkan

Krigsinvalidernas Brödrabund tackade Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland för det arbete som kyrkan gjort bland förbundets medlemmar med det erkända vandringspriset Presidentens gyllene diskus.

Ärkebiskop **Tapio Luoma** tog emot priset. President **Urho Kekkonen** och affärsmannen **Kalle Kaihari** skänkte Presidentens gyllene diskus till Krigsinvalidernas Brödrabund 1977 som en erkänsla för den service- och rehabiliteringsverksamhet bland krigsinvaliderna som för-

bundet främjar. Det fanns en önskan om att det skulle bli ett vandringspris och Krigsinvalidernas Brödrabund har årligen sedan 1978 beviljat den gyllene diskusen som ett vandringspris till olika samarbetsparter. I år beviljades den gyllene diskusen till Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland som tack

för det omfattande arbete som kyrkan och församlingarna har gjort för krigsinvaliderna och deras familjer ända sedan krigsåren. – Krigstiden lämnade bestående spår förutom i det finländska samhället också i många människor och familjer. Det har inte varit något lätt arv att bära.

– Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och lokalförsamlingarna har velat stödja och uppmuntra krigsinvaliderna och hela veterangenerationen, sade ärkebiskop Tapio Luoma. I augusti 2018 finns knappt 1 700 krigsinvalider och drygt 7 000 makor och änkor.

KP RÄTTAR

I senaste KP stod att alla medlemmar får ett brev hemskickat om höstens församlingsval. Det stämmer inte. Församlingar som är indelade i röstningsområden måste skicka ut brev, medan det är frivilligt för andra. I Borgå stift skickar 17 församlingar ut infobrev.

DEN FRANSKE forskaren Olivier Roy tror att terrordåd i Europa är ett övergående problem. Bilden från attentatet i Stockholm i fjol.

Slipper vi terrordåd i framtiden?

EXTREMISM. De senaste åren har Europa drabbats av en strid ström av terrordåd. Men fransmannen Olivier Roy som forskar i terrorism är ändå optimistisk. – Om fem år är dagens terrorism knappast ett problem i Europa, menar han.

TEXT: JOHAN TOLLGERDT FOTO: HOLGER ELLGAARD

Frankrike har drabbats hårt av terrordåd de senaste åren. Världens gisslandrama på en stormarknad i staden Trebes väckte naturligtvis starka reaktioner. Fem personer miste livet i det dådet.

Mitt i fransmännens förtvivlan vill dock den världsberömda terrorforskaren **Olivier Roy** inte överdramatisera terrorismens utvecklingen i Europa.

– Inom några år tror jag att fenomenet med unga människor som är födda i Europa och som lockas till terrorism kommer att försvinna, säger han.

Roy säger att terroristerna i Europa främst är barn till invandrare eller konvertiter utan en specifik klassprofil.

– Om några år har de växt upp, fått andra saker att tänka på och

gett plats åt en ny generation.

Han menar att fenomenet rör sig om en lokalt framväxande så kallad "homegrown" terrorism där ungdomar revolterar mot sina egna föräldrar.

– Ungdomarna saknar en fast grund att stå på, då föräldrarna ofta övergivit islams värdegrunder. Eftersom barnen känner sig enormt rotlösa kan de ofta bli offer för fanatiska imamers irrläror.

Roy menar att deras brottshandlingar handlar om en protest mot föräldrarna.

– Terrorismen blir liksom de

ungas möjlighet att visa att de existerar, säger Roy, som knöts till Frankrikes största statliga forskningsinstitut CNRS år 1985.

Han har skrivit ett tjugotal böcker om terrorism. Sedan 2009 är han professor vid Istituto Universitario Europeo, ett forskningsinstitut i Florens, grundat av EU:s sex ursprungsländer.

Den 68-årige forskaren släppte nyligen den uppmärksammade boken *Jihad och döden* på svenska.

– Jihadisterna dödar inte i Guds namn. De är alltså inte styrda av ideologiska motiv, säger forskaren som i boken vänder upp och ned på redan etablerade föreställningar.

I sin forskning har han under tjugo års tid koncentrerat sig på filmer och intervjuer med brutala attentatsmän, som de som attackerade satirtidningen Charlie Hebdo eller konsertpalatset Bataclan i Paris och de som dödade prästen **Jacques Hamel** i Normandie.

Gärningsmannen vid stormarknaden i Trebes i mars, **Radouane Lakdim**, dödades av polis. De personer som gripits misstänkta för att stöttat honom har Roy givetvis ännu inte kommit i kontakt med.

Ett par andra forskare bestrider dock Olivier Roy teser. De menar att dagens terrorism är en strid mellan olika civilisationer.

– Men det hävdar jag att det inte är. Även om jag tror att terrorismen kommer att backa i Europa inom några år, kan vissa volontärer komma att söka sig till militanta islamistiska gerillor i andra länder i framtiden.

Vilka länder då?

– Det rör sig främst om Mali och Libyen.

Roy uttrycker skarp kritik mot media för att man ger terrordåd i Europa för stort utrymme.

– I och med den enorma media-bevakningen så hjälper man terrorismen att få extra publicitet. Det är just det attentatsmännen vill ha för att kunna sätta skräck i oss med sina gärningar.

Roy menar att ifall medierna gav terrorismen mindre utrymme skulle inte så många lockas att bli gärningsmän.

– Antalet adepters skulle säkerligen minska då, säger han.

Det faktum att Roy själv tillhör den protestantiska minoriteten i Frankrike, där katolicismen givetvis är den bärande religionen, kan ha varit avgörande för hans forskning.

– Protestanterna utgör en minoritet som inte är accepterad till fullo av den dominerande religionen. Det kan vara en orsak till att just vi tråget håller tron vid liv i Frankrike. Vi har fått en stark värdegrund i arv, säger Roy.

I sin ungdom lockades Olivier Roy själv till att strida. När han var kring 30 år gammal begav han sig aningslöst iväg till krigets Afghanistan.

Målet var att kämpa tillsammans med gerillagrupper mot ockupationen Sovjetunionen.

– Jag var en äventyrare som inte förstod hur hemskt krig var.

FAKTA

• Sedan 2014 har 17 attentat stoppats av de franska myndigheterna. 42 stycken förberedelser till attentat har också avslöjats i tid.

LAESTADIANISM. De som hör till den laestadianska väckelsen söker vanligtvis inte mänsklig ära på idrottsplaner eller på kulturella scener. Företagsamheten är deras tävlingsarena och kanal till frihet.

Företag är vägen till frihet

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det har **Aini Linjakumpu** kommit fram till när hon forskat i gammellaestadianernas ekonomiska nätverk.

– Ser man på hur de gammellaestadianska strukturerna fungerar i samhället kan man dra slutsatsen att de kompenserar för det medlemmarna inte kan göra på andra livsområden. Många människor har ett inbyggt tävlingsbehov och tävlandet styrs då in på områden där det är möjligt. Inom företagsvärlden kan man med siffror visa hur man klarar sig.

Gammellaestadianerna är den största av de laestadianska inriktningarna med uppskattningsvis 100 000 anhängare i Finland. Deras ekonomiska nätverk verkar främst i området mellan Karleby och Uleåborg.

De flesta finlandssvenska laestadianer hör till Rauhan Sana-inriktningen med cirka 30 000 anhängare. Den står utanför Linjakumpus forskning.

Sitt intresse för laestadianismen fick Aini Linjakumpu under sin uppväxt i Koillismaa som består av Kuusamo stad, Taivalkoski och Pudasjärvi kommuner.

– Även om ingen i släkten är laestadianer var det oundvikligt att komma i kontakt med rörelsen i byn där vi bodde. Mina föräldrar hade många vänner som var laestadianer. Relationerna mellan laestadianerna och övriga i byn förändrades radikalt i slutet av 1970-talet när gammellaestadianernas offentliga självärdsmöten (hoitokokous) uppdagades.

Nu är hon forskare i politik och undervisar på universitetet i Rovaniemi.

– Men i praktiken har jag alltid forskat i ämnen som berör religion.

Hon har forskat och skrivit böcker om islam och även tidigare forskat i laestadianismen. Den senaste forskningen om de ekonomiska nätverken har Linjakumpu sammanställt i boken *Vanhollislestadiolaisuuden taloudelliset verkostot* som utkom i maj på förlaget Vastapaino.

Genom forskningen har hon lärt

känna den laestadianska rörelsen väl. Ändå gav nätverksforskningen nya perspektiv.

– Den ekonomiska sfären ger laestadianerna överraskande många möjligheter att verka relativt fritt i samhället. Det står i kontrast till laestadianernas strikta regelverk som berör familj, sexualitet, alkoholanvändning, tevetittande och att bära smycken. Som företagare kan de verka ganska fritt inom nästan alla branscher. Till den världen har också kvinnor och ungdomar tillträde. Genom sina företag får de friheter som de inte annars har, säger Linjakumpu.

Ligger i rörelsens DNA

Några större överraskningar för henne personligen fann hon ändå inte.

– Jag har tidigare inte fullt förstått hur starkt förankrat företagandet är i rörelsens DNA. Det syns i teologin och i det sociala mönstret. Företagandet är mycket mera satt i system hos laestadianerna än hos andra religiösa rörelser i Finland. Internationellt sett finns det bara några enstaka jämförbara rörelser.

Det skrivs mycket om företagande och arbete i gammellaestadianernas tidning Päivämies. I rörelsens tre folkhögskolor i Ranua, Jämsä och Reisjärvi är företagandet ett element i undervisningen för ungdomarna. På skolorna hålls också kortkurser i företagande för olika målgrupper: kvinnor, barn, lantbruksföretagare, de som gjort konkurs, med flera.

– Det talas mycket om att stöda företagsamheten i Finland. Inom laestadianismen gör man det effektivt i en mindre skala. Det är bra att man aktiverar i synnerhet kvinnor och ungdomar. Jag tycker ändå det är ett lite speciellt ämne i en andligt orienterad folkhögskola. Inom gammellaestadianismen har det blivit ett normalt inslag.

Forskningen bekräftade också vissa förhandsuppfattningar om laestadianerna.

– Alla jag intervjuade, både gammellaestadianer och de som är fientligt inställda till dem, sade att laestadianerna är företagsamma och flitiga. En annan uppfattning som bekräftades är att allt

AINI LINJAKUMPU ser laestadianernas intresse för företagande som ett sätt för dem att verka fritt i samhället eftersom rörelsen har så många strikta regler. Det gäller i synnerhet kvinnorna.

inte nödvändigtvis går helt etiskt och juridiskt korrekt till.

Den laestadianska rörelsen ger sina medlemmar gemenskap, trygghet och en väg till frälsning.

– Det är positivt för dem. Företagsamheten och arbetet ger medlemmarna ytterligare motivation för medlemskap.

Hon kan också begrava några rykten om laestadianerna.

– Många talar gärna om laestadianmaffian. Maffian är en homogen totalitär organisation med tydlig hierarki. Laestadianföretagarna verkar i en annan, heterogen värld även om de lokalt kan ha tätt samarbete.

Men det finns också problem med nätverken.

– Alltför täta nätverk kan leda till felaktiga handlingsmönster, i synnerhet om företagare, myndigheter och politiker är involverade. Här skulle det vara nödvändigt att ha mer genomskinliga processer. Men det innebär inte att allas verksamhet kan ifrågasättas.

Risken är också att man som företa-

gare utnyttjar den gemensamma religiösa bakgrunden felaktigt gentemot anställda, underleverantörer eller kunder.

– Det kan hända att företagare inte betalar alla lönetillägg till anställda inom rörelsen eller att man som kund känner sig pressad att köpa en produkt. Jag är rädd för att sådant händer, och inte bara i enstaka fall.

Laestadianska företag konkurrerar sinsemellan. Ibland får rätten ta ställning till deras tvister.

Nykter syn på utbildning

I takt med att rörelsen urbaniserats har man börjat värdesätta utbildning allt mer.

– Jag tycker rörelsen har en nykter syn på utbildning utan att någondera ytterligheten dominerar. Tack vare nätverken är det inte något större problem för utbildade laestadianer att få arbete ens på mindre orter. Kontakterna ger dem en trygghet.

Även om hon endast forskat i gammellaestadianernas nätverk känner

KOMMENTAR
JOHAN SANDBERG

Vi är inte lika

PRECIS SOM ALLA människor består laestadianerna av olika individer. Därför kan inte man inte dra dem över en kam. Det som rätt allmänt gäller gammellaestadianerna kan man heller inte tillämpa på den finlandssvenska grenen inom Laestadianernas Fridsföreningars förbund (LFF) som hör till Rauhan Sana.

Som det framgår ur artikeln intill omfattas Rauhan Sana inte av Aini Linjakumpus forskning. Skillnaderna mellan de olika grenarna ligger inte minst på det teologiska planet och synen på församlingen. Bortsett från det och utan att ha något annat än erfarenhet att stöda mig på, ger hennes forskning både aha-upplevelser och frågetecken med tanke på de svenskösterbottniska laestadianerna.

Den andliga gemenskapen, inställningen till arbete och företagsamheten bland dem känner jag igen. Jag kan också ana mig till att de har nätverk. För mig var tävlandet och friheten några inslag som gav aha-upplevelser.

Någon ovilja att dela med sig och hjälpa andra som står utanför rörelsen har jag inte sett i Österbotten. Den viljan har jag personlig erfarenhet av från hösten 2014 då jag tillsammans med några laestadianer renoverade en kyrka i Sibirien. Genom missionskaféet i Jakobstad stöder LFF den ingermanländska kyrkan i Ryssland och den egna yttremissionsverksamheten i Albanien.

Någon egen organiserad företagartutbildning har rörelsen inte i Österbotten. Rörelsen saknar svenska folkhögskolor. Ett frågetecken är kopplingen till framgångsteologin.

Bland laestadianer, oavsett vilka inriktning de hör till, finns människor som följer lagen mer eller mindre. Precis som bland finländarna i övrigt. Även om Linjakumpu inte har några exakta siffror så är det ändå tydligt att andelen företagare är större bland laestadianerna. Det är inte att förakta.

hon till att det finns många företagare inom Rauhan Sana.

– Jag tror att det också där finns fungerande nätverk på det lokala planet. Men de är mycket mindre än gammellaestadianernas. Ju större nätverken är desto mera betydelsefulla blir de för de lokala samhällena. Jag misstänker att Rauhan Sana-nätverken inte har fullt lika stor betydelse lokalt.

Statsminister **Juha Sipilä** hör till Rauhan Sana.

– Han är en intressant representant för Rauhan Sana för han har många gammellaestadianska kontakter. Det ser man när man läser Sipiläs biografi som **Risto Uimonen** skrivit.

Gammellaestadianerna ser rikedom som en välsignelse.

– Samtidigt varnar de i predikningar och i andra texter för farorna med mammon. Men jag upplever att varningarna är tomma ord. Rikedom är ingen synd man ska få förlåtelse för. Inte ens pengar som förtjänats på oärligt sätt ses som synd mot samfundet,

liksom en kvinna som bär örhängen gör. Även om oärligheten har drabbat en annan gammellaestadian.

En kvinna som Linjakumpu intervjuade, vars make inte hade helt rent mjöl i påsen, förundrade sig över att ingen visade något intresse för saken på det andliga planet.

– Det världsliga och det andliga regementet har få beröringspunkter.

Linjakumpu har jämfört gammellaestadianernas syn på företagsamheten med de anabaptistiska rörelserna amish och brudershof som också uppmuntrar till företagsamhet.

– De rörelserna ser det som ett hot mot den sociala dynamiken i samfundet ifall en person blir allför rik. I så fall ska man konkret ge pengar till samfundet. Det sker inte i samma utsträckning inom laestadianismen.

Drag av framgångsteologi

Linjakumpu ser drag av framgångsteologi hos gammellaestadianerna. I framgångsteologin är framgången ett

mått på trons styrka.

– Förhållningssättet att pengar är en välsignelse visar på likheter. Det är inga teologiska problem med att vara rik. Gammellaestadianerna kan se framgången som välsignelse och konsekvens av den egna andligheten och gärningarna.

Gammellaestadianerna tillämpar ändå inte framgångsteologin fullt ut.

– De kopplar inte ihop misslyckande med svag tro. De kan gå i konkurs utan att de uppfattas som andligt dåliga människor. Kanske det är ett uttryck för förlåtelsen som präglar rörelsen.

Hon har inte sett några tecken på att gammellaestadianerna delar med sig av sin välfärd.

– Man nämner det i predikningar och sin tidning. Men det är inget man allmänt uppmuntrar till. Om det sker så hjälper man utan att man för något större väsen om det. Att hjälpa andra är inte lika viktigt för laestadianerna som det är för till exempel amish, där hjälpanandet är ett grundläggande budskap.

”Det talas mycket om att stöda företagsamheten i Finland. Inom laestadianismen gör man det effektivt i en mindre skala.”
Aini Linjakumpu

Men jag har förstätt att det förekommer inom Rauhan Sana-inriktningen.

Gammellaestadianerna sätter mycket tid på talkojobb för att hålla igång verksamheten i det egna bönehuset.

– Det talar man ständigt om som Guds rikes arbete.

Laestadianernas talkoarbete är temat för Aini Linjakumpus pågående forskning.

Du har också forskat i islam. Ser du några likheter mellan den muslimska och laestadianska kulturen?

– Förutom liknande normer vad gäller sexualitet och familjer bör man se på det som en livsstil. Man ska inte utgå från att alla muslimer och laestadianer är troende. För många är det bara ett sätt att leva utan att ha någon personlig relation till Gud.

– Det är viktigt att förstå livsstilsreligiositeten och det sociala sammanhanget. Då man föds in i en rörelse är det svårt att lösgöra sig från den. Fast man inte är andlig så blir man ett med rörelsen.

PRESENTATION

Det var bäst!
sa barnet

I dag slår nya Amos Rex upp sina dörrar. Så vad har Konstsamfundet finansierat med hjälp av Amos Andersons arv? En wow-upplevelse.

Öppningsutställningen är konstruerad av konstnärskollektivet team-Lab, grundat av japanen Toshiyuki Inoko år 2001. Kollektivet består av omkring 500 kodare, ingenjörer, dataanimatörer, matematiker och arkitekter och är känt för sina digitala installationer.

När jag får chansen att förhandsbesöka utställningen tillsammans med vår tioåring växlar hans upplevelse från fascination till extas. Favoriten är verket *Graffiti Nature* som han bokstavligen får slitas ifrån. I det interaktiva verket projiceras ett fantasiskt ekosystem på väggar och golv, en sorts paradis där besökaren är både agerande skapare och nyfiken Adam&Eva. När barnet lutar sig mot väggen exploderar den i en kaskad av blommor. Han kryper på golvet och klamrar sig fast vid en valfisk. Han färglägger djur och skannar dem, och de dyker upp i ekosystemet, förökar sig eller åter upp varandra, allt enligt systemets egna regler. Han skapar en röd krokodil med enorma, gula ögon och försöker hindra andra från att trampa på den (de dör om de trampas på för ofta). Det är interaktiv lekpark och konstupplevelse på samma gång – och barnen kommer att älska det.

Vår tioåring är en garvad museibesökare. Han har sett spännande modern konst på Kiasma och på museer utomlands, klassiker på Ate-neum och Venedigvyer på Sinebrychoffs. Om Amos Rex öppningsutställning sa han: Det var den bästa utställning jag någonsin varit på.

■ SOFIA TORVALDS

Evangelium enligt en cowboy

COUNTRY. Han har sina rötter i myllan på ranchen i Oklahoma där han växte upp. Även om han jobbat mest med musik är George Highfill i hjärtat ändå en cowboy.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Vi träffa i Börje Nylunds studio i Kronoby. Det var där George Highfills nya skiva *Cowboy gospel* blev inspelad tidigare i år. Nylund står som producent för skivan.

George Highfills och Börje Nylunds gemensamma historia sträcker sig nästan 30 år tillbaka i tiden.

– Redan i slutet av åttiotalet hörde jag namnet George Highfill första gången, säger Nylund. Country Life spelade in hans sång *Knocking at my door* 1990.

Tack vare att Nylunds band Country Life och George Highfill hade samma manager i Sverige träffades de några år senare och Highfill blev inbjuden till Finland. Tidigare har de uppträtt tillsammans i Kronoby 1995 på Emet Country Road 13 och på Crown'n'Country 2001 samt på blue grass-festivalen på Klippan i Munsala 2017. I samband med den spelningen uppstod tanken på att göra en skiva tillsammans.

– Vi uppträdde med en del gamla psalmer och andliga sånger som vi gett en annan känsla. Vi vill visa att det också finns kristna bland cowboys. Men cowboys vill inte alltid gå till den vanliga gudstjänsten utan till cowboykyrkan. Där döper man i vattentråg, säger Highfill.

Vad skiljer cowboy gospel från övrig gospel?

– Det är samma sånger men det är mera countrykänsla över dem. Det är musik som cowboys är vana vid, med steelgitarr och fiol. Men budskapet är det samma. Jag tror det finns ett behov av den typen av musik och det är ett bra sätt att få ut evangeliet.

George Highfill är ursprungligen från Oklahoma men bor numera i Kalifornien. Där håller han sig fortfarande med hästar.

– Jag växte upp på en ranch. Idag sköts den av min bror och jag återvänder dit ibland för att hjälpa honom. Det var genom att skriva sånger som

Highfill kom i musikbranschen.

– Jag har alltid skrivit sånger. Den första sången jag skrev handlade om min häst. På den tiden hette den Red.

Han kom sig till Nashville i egen-skap av sångförfattare. Uppdraget var att skriva sånger på beställning.

– För det mesta skrev jag ändå något jag kände för och hoppades att någon skulle ta sig an den.

Film gav uppsving för cowboykultur

Highfill började framföra sina egna sånger i samband med att han flyttade till Kalifornien 1980. Det inföll samtidigt som filmen *Urban cowboy* kom ut.

– Filmen ledde till ett uppsving för cowboykulturen i USA. Affärsmän började gå i cowboystövlar och -hattar. Det fanns mycket arbete. Jag satte ihop ett band med bland andra Al Perkins på steel och Pete Anderson. Vi spelade på Ventura Boulevard, en av huvudgatorna i Los Angeles.

Tack vare Anderson kom han i kontakt med skivbolaget Warner Brothers som han kom att göra en skiva för. Den lanserades runt hela världen.

– Det är så det fungerar, man lär känna någon och så rullar det på. Det är ganska små cirklar.

Den första skivan han medverkade på var en gospelskiva, en samlingsskiva på Maranatha som Al Perkins producerade.

– Gospel har alltid legat mitt hjärta närmast. Warner Brothers ville jag skulle gå en annan väg. Då blev det att jag skrev gospel och country om vartannat.

Den nya skivan är den fjärde som bär hans namn. Dessutom har Highfill medverkat i flera samlingsskivor.

På *Cowboy gospel* finns tre sånger han skrivit. Där finns också två sånger som även spelas inom blue grass-genren, bland dem *In the sweet by and by* som på svenska börjar ”till det härliga land ovan skyn”.

GEORGE HIGHFILL kom från USA för att göra cowboy gospel i Kronoby.

Vad är skillnaden mellan country och blue grass då sångerna verkar vara de samma?

– I traditionell blue grass har man inte elektriska instrument. Det ska vara akustiska utan förstärkare. Det närmaste steelgitarr man kommer där är en dobro. I country finns inga sådana restriktioner.

Gospelmusiken har alltid varit en del av George Highfills liv.

– Min mamma spelade piano i kyrkan under 35 års tid. Jag gissar att jag fick höra traditionella psalmer redan innan jag blev född. Min farfar spelade gitarr och fiol. Han hade också haft ett band. Han hade alltid gitarren nära till hands.

Området där han växte upp i är det fattigaste i Oklahoma. Musiken blev hans utväg.

– När jag gav mig in i musikbranschen fick jag rådet att göra det jag

Hejdlöst om att växa upp

BOOK

När vi blev vuxna

Författare: Minna Lindeberg
Illustrationer: Jenny Lucander

Det är tredje dagen på sommarlov. Nadja Nubb redan hunnit äta morgon-

ders otämjda och detaljerade illustrationer fångar andan perfekt.

I en såpass kort bok blir det fartfyllda emellanåt något kaotiskt. Läsaren kan ha svårt att hinna uppskatta detaljerna och greppa personerna. Jag tycker att berättelsen kunde ha fått ännu mer utrymme att utvecklas; när vi träffat bokens alla personer har redan en tredjedel av sidorna gått åt.

En styrka med **Minna Lindebergs** berättande är ändå att hon aldrig tap-par huvudpersonens perspektiv och tankevärld – en värld där en egen djurpark på vinden är en helt rimlig idé. Berättarstilen präglas av Nadjas fritt associerande inre monolog.

Samtidigt känns en del av bipersonerna i Nadjas värld ganska karikerade. De är långt ifrån stereotypa, men

förblir lite platta, lite som pappersdockor av Lucanders teckningar. De ges inte riktigt tid för att växa till sig och djupna.

Här finns alla ingredienser för en spännande och berörande berättelse: en antagonist i form av barnhemsrektorn (som kanske är tillverkad av järn och läder vid Henry Fords bilfabrik), föräldrar som på olika sätt är frånvarande, en lojal bästa vän och en snygg äldre kille med eget företag, en första kyss.

Jag föreställer mig att författaren med det snabba tempot och de smått absurda svängarna försökt engagera en kräsen målgrupp, vana med underhållning som är omedelbart tillgänglig. Samtidigt som det är underhållande känns det som att läsaren riskerar missa en del guldgruv i berättelsen: små nyanser i språket, komplicerade relationer, Nadjas tankar om att växa upp.

■ EMELIE WIKBLAD

vill göra, men att jag skulle ta Jesus med mig. Det gjorde jag. Det är en tuff bransch och min pappa sade att jag valt den svåraste branschen av alla. Han hade rätt.

Highfill ser att Gud varit med honom.

– Jag vet inte var jag skulle vara idag annars. Precis som alla andra har jag upplevt både med – och motgångar i livet. Men jag har aldrig tagit till droger eller alkohol.

Inom den sekulära countrymusiken kan sångtexterna ibland vara ganska råa:

– Det händer både bra och dåliga

saker i livet. Sångerna handlar mer om hur man ska klara sig genom livet.

Countrymusiken uppstod bland immigranterna på den amerikanska östkusten. De kom från Europa med sina fioler och andra instrument. Sångerna var präglade av deras bakgrund.

– Det var inte lyckliga sånger utan sånger som innehöll en berättelse ur livet. De hade en ton som i sången *Barbara Allen*.

Men han anser att countrymusiken ändrat de senaste åren.

– Den var mera verklig förr. Jag vet inte längre vad som kallas country för den har blandats upp med rock. Nu-

mera kryddar man rockmusiken med lite steel och kallar det country.

Vad är det som gör musiken country för dig?

– Generellt ska steelgitarr och en fiol ingå. Åtminstone en steel, någon sådan finns inte i någon annan musikgenre.

Därför är han också glad över den nya skivan.

– Den är i traditionell stil med fiol, steel och mandolin. Det är det som gör den här skivan annorlunda. Den har ett bra budskap. Få se vad Herren gör med den.

– Jag är glad att vi gjort den här skivan, säger Nylund. I många år har jag försökt få någon intresserad att göra en skiva med nästan samma sånger på svenska. Men jag har inte lyckats. Men nu har vi lyckats göra den på engelska i stället. Jag vet inte vart den tar oss men jag är nöjd hittills.

Bruun kämpar mot väder-kvarnarna

BOK
Mitt liv på HBL
Författare: Staffan Bruun
Förlag: Förlaget 2018

Det är fart och fläkt när stjärnjournalisten **Staffan Bruun** skriver om sina 36 år på Hufvudstadsbladet. Med deckarförfattarens sinne för spänning och äventyr skriver Bruun om sin journalistiska bana. Självpupptagenheten i boken kan bli lite störande, men å andra sidan är det en memoarbok. Också skvallret ges gott om utrymme, förstäeligt nog med beaktande av författarens insyn i genren.

Ordspråket ”den man älskar agar man” beskriver träffande boken. Den är en kärleksförklaring till HBL men på samma gång också en härresande vidräkning med ledningen för tidningen under 2000-talets svåra år.

Staffan Bruun inledde sin tidningsbana som lokalredaktör vid Fagersta-Posten i Sverige. Han började sin karriär på HBL 1980 och fungerade i olika repri-ser också som svenska Aftonbladets och en kort tid Expressens korrespondent i Finland. Att flera avslöjanden om tillståndet i republiken först stod att läsa i Aftonbladet kunde oftast tillskrivas tidningens vaksamma korrespondent.

Inför presidentvalet 1988, då **Mauno Koivisto** skulle väljas för en andra period, hade Staffan Bruun gått igenom Koivistos förehavanden under sina sex år och funnit 24 märkliga gräl som presidenten startat. I artikeln ”Sex år med Mauno Koivisto – 24 gånger då det hettade till” redogjorde han sakligt för hur de börjat och vad de lett

till. Till Bruuns stora förvåning stoppades artikeln av HBL:s ledning. Därefter mot såg **Birger Thölix** till att den publicerades i Vasabladet.

Händelsen var typisk för sin tid. Själv censuren under Kekkonens tid som president levde kvar i många av tidningshusen.

Bruun skriver också om HBL-direktörernas totala oförmåga att hantera de digitala utmaningarna i början på 2000-talet. Konfrontationen med en inkompetent tidningschef som nedprioriterade nyhetsbevakningen var också orsak till att Bruun sade upp sig i december 2015.

Ledningen för HBL hade en övertro på det digitala och insåg inte att intäkterna från papperstidningen finansierade de digitala försöken. De digitala intäkterna växer långsamt och står för mellan fem och tio procent. De finlandssvenska tidningarnas problem då det gäller digitala intäkter är de små upplagorna. Man kan inte hävda sig på annonsmarknaden med Helsingin Sanomat, kvällstidningarna, för att inte tala om de rikssvenska tidningarna.

Boken är ett viktigt tidsdokument, som bör läsas av både journalister och beslutsfattare. Bruun är den första journalisten som för-svarar nyhetsjournalistiken mot dagens digimaffia.

I tider då alternativa fakta tränger sig på är boken också ett försvar för en journalistik som inte uppfattar sanning som något tänjbart. Det är en journalistik värd att slå vakt om.

■ OLAV S MELIN

STAFFAN BRUUN hann jobba 36 år på HBL innan han sade upp sig i december 2015. FOTO: NIKLAS SANDSTRÖM

PÅ TVÄREN EMELIE WIKBLAD

Jakten på läsglädjen

Jag är en person som läser. Den självbilden har formats av hyllan i spisrummet i mitt barndoms-hem, som fyll-des med böcker efter regelbundna biblioteksbesök; av julloven då jul-

klappsböckerna (både egna och andra familjemedlemmars) lästes ut i samma takt som chokladaskarna tömdes.

Sedan blev jag äldre, studier och jobb blev mer krävande – böckerna likaså, de som inte längre fanns på ungdomshyllan. Att låta da-

torn spela upp videoklipp och tv-serie var ett annat, lättare sätt att koppla av efter en lång dag. ”När det blir helg/jullov/sommarlov ska jag läsa, nu orkar jag inte.”

Visst har jag läst jag böcker även de här åren. Men inte så många jag skulle vilja. I vår bokhylla står mitt

dåliga samvete, en uppföljarroman av en av mina svenska favoritförfattare. Den har följt med på flera resor i sommar, men ännu inte blivit läst. Det är nog inte bokens fel, kanske är förväntningarna på läsupplevelsen för höga.

Som tur är har jag den

otroliga förmånen att ha en arbetsplats där det alltid finns böcker i mängd. Konstigt nog kan det gå lättare att hitta läsglädjen när läsningen blir en arbetsuppgift, ett måste – då ges boken den tid den behöver. (Var det inte via en recensionsuppgift i högstadiet jag hit-

tade en av mina mest älskade romanserier?)

Så har jag fått öva mig i tålmodet att ge läsningen tid att fångla mig. Och jag har återigen insett hur hälsosamt det är att ibland sitta ner och vända blad efter blad, i stället för att klicka bort och klicka vidare.

Höstresa 3-10.10.2018 till Rhen & Mosel och Beneluxländerna

En resa med unikt upplägg och stort innehåll. Först besöker vi två av Europas vackraste floddalar, Rhendalen och Moseldalen med deras vackra natur, milsvida vinodlingar, historiska städer och riddarborgar. Resan fortsätter till Storhertigdömet Luxemburg och vidare till Belgien och huvudstaden Bryssel. Som avslutning på resan får vi även se Holland och kanalernas stad Amsterdam.

Pris: 1385 € (enkelrumstillägg 230 €), logi i dubbelrum, halvpension.

Mera info och anmälningar: Kalle Sällström, tfn 050-3562 475, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi.

Teknisk arrangör: Göran Sundqvist – Travepartner

**FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET r.f.**

Inför Sann- ingen

Kyrkhelg Nord

Karleby 14-16.9.2018

Medverkande:

Stefan Gustavsson

Vesa Ollilainen

Tomas Sandell

Soili Haverinen

...och flera andra.

Se fullständigt program på
www.kyrkhelg.fi

STIPENDIER

Helsingfors kristliga förening av unga kvinnor (KFUK)

lediganslår tre studiestipendier á 500 euro

ur Elin Uddströms fond för förkovran inom det egna studieområdet. Fritt formulerade ansökningar via elektronisk inlämning till helsingfors.kfuk@hotmail.com senast måndagen den 27.9.2018.

SEGELBERGSKA STIFTELSEN för liturgivetenskaplig forskning

har möjlighet att under år 2018 utdela vissa medel till stöd för liturgisk och liturghistorisk vetenskaplig forskning.

Efter därom till stiftelsen ingiven ansökan kan därvid

(a) stipendier utdelas åt studenter och forskare som önskar fullgöra någon forskningsuppgift eller deltaga i någon sammankomst med vetenskapligt syfte,

(b) bidrag lämnas till redigering, tryckning, illustrering m.m. av publikationer.

Medel till finansiering av forskarutbildning utgår ej.

Till ansökan skall fogas en ekonomisk plan för det ändamål var till medel söks. Sökande, som inte avlagt doktorsexamen eller motsvarande, skall till ansökan om

stipendium eller tryckningsbidrag även foga intyg från handledare eller annan liturgivetenskapligt kompetent person, som styrker ändamålets vetenskapliga syfte och halt.

Sådant bidrag som omtalas under punkt b ovan skall utbetalas sedan den sökande till stiftelsen ingivit tio exemplar av publikationen i fråga. I publikationen skall anges på tryckortssidan att den utgivits eller tryckts med bidrag från stiftelsen.

Ansökan mottages endast under tiden 15 augusti till och med 1 oktober och insändes till stiftelsens sekreterare, teol. dr Per Ström, Österängsgatan 14 B, SE-753 28 Uppsala, Sverige.

Psalmboken

– en klassisk gåva för alla åldrar

Leve livet!
Ledd av livet som är ett
i själ och kropp
ska du känna pulsen bränna.
Dansa, ta ett glädjehopp!

Psb 811

Melodipsalmbok i fyrfärg
med tillägg
27,90 €

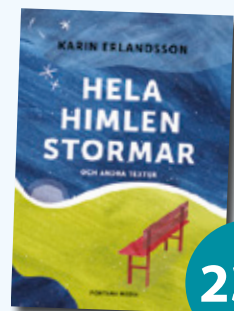

Melodipsalmbok
med tillägg
28,90 €

Textpsalmbok
med tillägg
29,90 €

Nu är de här!

23⁹⁰

KARIN ERLANDSSON

Hela himlen
stormar

Hft. Fontana Media

”Så här är mitt liv med Gud”, konstaterar Karin Erlandsson. Det är ett liv som rymmer både vardagens sömniga frukostar med brödsmlur och lingon på gröten, och söndagarna med gudstjänst som önskar ”Guds frid”.

19⁰⁰

ERIK VIKSTRÖM

I bönens tid

Inb. Fontana Media

I bönens tid är fylld med innehållsrika böner att be och meditera över. Här finns böner som passar för dagar av olika slag. Stanna upp en stund och låt dig fyllas av ny kraft!

Fontana Media

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

UR EVANGELIET

”Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila.”

Läs mera i Matt. 11:25–30.

OM HELGEN

De övergivna

Denna söndag talar om tacksamhet och otacksamhet. Jesus gjorde gott framför allt mot dem som andra hade övergett.

Av dem som han hjälpte var det inte alla som tackade honom och bekände sin tro på honom.

Andra stordes av att Jesus inte handlade så som de skulle ha önskat. Men han ville göra gott mot alla utan åtskillnad.

RUNT KNUTEN

”Gör lärjungar.”

Höstens tema i Larsmo församlings lärjunga-grupp för kvinnor. Varannan tisdag kl. 19–21 vid Inremis-sionshemmet.

KVINNOWEEKEND

på Pörkenäs 5–6.10.2018

Vid din sida

Eleonore Gustafsson, Mia Anderssén-Löf m.fl.

Info och anmälan, senast 26.9:

www.kyrkansungdom.nu

eller KU:s kansli, 045 234 8073.

Arr. Förb. Kyrkans Ungdom & J:stads sv. förs. med stöd av Sv. folkskolans vänner r.f.

INSIDAN

för tiden 31.8–13.9

Ansvarig redaktör

kyrkliga annonser:

Erika Rönngård,

040 831 6614,

annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN HILKKA OLKINUORA

FOTO: JAAKKO VUORENMAA

Den första september

VILA. SKONSAMT. Ödmjukt. Lätt. Gratis. Ord som smekningar. Ord vi har sådant behov av och brist på. Omoderna ord som vi aldrig hör.

Förr i tiden började skolorna den första september. Fortfarande ligger första september i vårt dna. Nu ska den nya sidan öppnas! Nu ska det vaknas i arla morgonstund! Nu ska mitt nya och bättre jag träda fram! Äntligen. Igen.

Sedan blir det som det brukar bli. Var-dagen tar över. Kraven hopar sig. Optimismen vittrar bort. Semestern har liksom aldrig funnits.

Man duger inte, räcker inte riktigt till. Inte på jobbet. Inte därhemma. Inte åt sig själv.

Och det är därför vi behöver just denna Jesus med just dessa ord just idag. Ord som smeker. Ord som tröstar. Ord som uppmuntrar och bekräftar. Ord som bär.

Jesus ord för idag är lika gammaldags, icke-mediasexiga som Paulus ord om Andens frukter. Tålmod, vänlighet, ödmjukhet och självbehärskning står sannerligen inte högt på dagens agenda. Inte klättrar man upp i karriären genom att skänka i stället för att sälja, att vända andra kinden till i stället för att slå själv först, att vila i stället för att slita?

Jesus var en oliktankare. Kristendomen är en motståndsrörelse. Han sätter barnen framom vuxna, fattiga framom karriärister, dig som du är framom den perfekta individen du tror du måste vara.

Hösten är här, med sina nya initiativ och möjligheter. Den öppnas för dig och skänks till dig för dig att utforska, att bli överraskad av Gud. Låt oss alltså vända en ny sida, ödmjukt och nyfikna på vad som kommer att stå där.

■ HILKKA OLKINUORA

Hilikka Olkinuora är ordbrukare och prost, storfamiljemor, farmor, skepparänka och livstidsnyfiken på Guds överraskningar.

I dag tänker hon på hösten, favoritårstiden, som en möjlighet att bjuda in dem som vi har slagit ut.

Hennes tips: Stanna förrän du måste, lyssna medan du kan, älska innan det har blivit för sent.

#bönetwitter

Gud, kom och överraska mig i dag!

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Hilikka Olkinuora.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Neh. 8:5–10

ANDRA LÄSNINGEN
1 Thess. 5:16–24

EVANGELIUM
Matt. 11:25–30

Femtonde söndagen efter pingst. Temat är ”Tacksamhet”.

PSALMFÖRSLAG

287, 288, 920, 289.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Församlingarnas dag-klubbar riktar sig till barn mellan tre och fem års ålder.

Dagklubsverksamheten inleddes i Åbo 1945 och blev mera allmän under 1950-talet – då med avsikten att underlätta barnfamiljernas vardag. Numera riktas ett tydligare fokus mot barnen själva. I dagklubben möter barnen kyrkan och församlingen på sin egen åldersnivå.

En dryg fjärdedel (26 %) av de finländska barnen i målgruppsåldern deltar i församlingarnas dagklubsverksamhet.

Källa: evl.fi, kirjastot.fi

ÅBOLANDS PROSTERI

■ VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 2.9 kl. 12: Högmässa i Pargas kyrka, Heikkilä, Backström Lehtonen. Kyrkokören medverkar. Pär Lidén välsignas till tjänst. Kyrktaxi. Kretsarnas terminsstart med sopplunch i församlingshemmet efter högmässan. Frivillig lunchavgift till förmån för välgörande ändamål.

On 5.9 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen.

Sö 9.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Lidén, Lehtonen.

On 12.9 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Lidén, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 2.9 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Granström, Ollila.

Sö 9.9 kl. 11: Finsk högmässa i kyrkan, Granström, Ollila.

Korpo kapellförsamling:

Sö 2.9 kl. 11: Gudstjänst a cappella i Korpo kyrka, Killström.

Sö 9.9 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 2.9: Ingen gudstjänst i Houtskär

Sö 9.9 kl. 11: Gudstjänst i Houtskär kyrka, Williams.

■ ÅBO

Sö 2.9 kl. 12: Högmässa med konfirmation, Domkyrkan. Kota-aho och Edman (pred), Wikstedt (lit), Danielsson, Lempa. Barnhörna

ti 4.9 kl. 18: Tyst meditation, Aurelia

ons 5.9:

– kl 10–12: Familjecafé, Papinholma församlingshem

– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia. ”Det lilla korset” Maria Dahlin

– kl 13.30–15.30: Barnhålan, Aurelia

– kl 15.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia

– kl 18: Bönegruppen, Aurelia

to 6.9 kl. 9.30–12: Familjecafé, Aurelia

sö 9.9 kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Wikstedt (pred), Bäck (lit), Danielsson, Lempa. Barnhörna. Kyrkkaffe

ti 11.9 kl. 18: Tyst meditation, Aurelia

ons 12.9:

– kl 10–12: Familjecafé. Papinholma församlingshem

– kl 12: Frukostklubben, Restaurang Bassi (Aurag. 1)

”Ekumeniska gudstjänster över religionsgränserna – är det möjligt?” Peter Nynäs

– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia. ”Hälsa och meningsfullt liv” John Vikström

– kl 13.30–15.30: Barnhålan, Aurelia

– kl 15.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia

to 13.9 kl. 9.30–12: Familjecafé, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

■ HAMMARLAND

15 söndagen efter pingst 2.9: Högmässa sammanlyst med Eckerö församling i Eckerö Kyrka. Märten Andersson och Johanna Evenson

16 söndagen efter pingst 9.9: Gudstjänst kl. 12. Ingemar Johansson och Johanna Evenson

■ JOMALA

Sö 02.09 kl. 11.00: Högmässa med Peter Halldorf, S Ång, E-H Hansen, J Boholm-Saarinen

To 06.09 kl. 12.00: Herrlunch, S Ång

Sö 09.09 kl. 11.00: Högmässa P Blumenthal, E-H Hansen, A Karlsson

■ MARIEHAMN

LÖ 01.09 kl. 18.00: Konsert i S:t Görans kyrka, Korsholms kammarorkester.

Sö 02.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.

To 06.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

To 06.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet, pris 7€.

Sö 09.09 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.

Sö 09.09 kl. 15.00: Sinnesromässa i S:t Görans kyrka.

Sö 09.09 kl. 16.30: Konsert i S:t Görans kyrka, Matteuskören från Stockholm.

Ti 12.09 kl. 18.00: Gemenskapsaften i församlingshemmet. Vi diskuterar, lyssnar och byter tankar. Kvällens tema: Guds-tjänst.

To 13.09 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

To 13.09 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet, pris 7€.

Kyrktaxi mot beställning, tfn 018-19500.

■ SUND-VÄRDÖ

Söndag 2.9 kl. 11.00: Högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Ålands spelmansgille.

Söndag 9.9 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, Kaj-Gustav Sandholm.

http://sund-vardoforsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

■ KORSNÄS

To. 30.8. (även 6.9 och 13.9). kl. 9: Mathjälpen i diakonikansliet. Diakonimottagning kl. 9 – 11.

Sö. 2.9. kl. 11: Högmässa med återinvigning av kyrkan och kyrkoherdeinstallation. Biskop Björn Vikström, Janne Heikkilä, Deseré Granholm och kyrkokören.

Kyrkkaffe med litet program i församlingshemmet. I högmässan medverkar: Tom Ingvesgård, Anita Ismark och Sture Södergran (invigningen) Tom Ingvesgård, Guy Kronqvist, Sture Södergran och Hanna Hofman (installationen) Textläsare: Anita Ismark. Vaktmästare: Frank Hydén och Matias Nylund. Kyrkvårdar: Jan-Erik och Christina

RADIO & TV

Andrum
kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 31.8 Heidi Juslin–Sandin, Esbo **Sö** 2.9 Ett ord om helgen **Må** 3.9 Tomas Ray, Helsingfors **Ti** 4.9 Joosef Vola, Helsingfors **Ons** 5.9 Joanna Nylund, Helsingfors **To** 6.9 Anna Maria Böckerman, Helsingfors **Fre** 7.9 Jan–Gustav Björk, Jakobstad **Sö** 9.9 Ett ord om helgen **Må** 10.9 Maria Boström, Föglö **Ti** 11.9 Karl Sällström, Helsingfors **Ons** 12.9 Joanna Nylund, Helsingfors **To** 13.9 Anna Maria Böckerman, Helsingfors.

Aftonandakt
kl. 19.15

Fre 31.8 Helena Sallenius, Helsingfors **Sö** 2.9 Tacksamhet. Textläsare: Sofia och Henrik Böckelman. **Må** 3.9 Bevarade ord. Monica Heikel–Nyberg läser texter av Margareta Melin **Ti** 4.9 Kurt Hellstrand, Jakobstad **Ons** 5.9 Peter Sjöblom, Vörå **To** 6.9 Sarah Tiainen, Karleby **Fre** 7.9 Cecilia Paul, Helsingfors **Sö** 9.9 Guds omsorg. Textläsare: Camilla Skrifvars–Koskinen och Peter Koskinen. Producent: Hedvig Långbacka **Må** 10.9 Helene Liljeström, Sibbo **Ti** 11.9 Anders Lindström, Ekenäs **Ons** 12.9 Maria Sten, Helsingfors **To** 13.9 Sarah Tiainen, Karleby.

Gudstjänst
kl. 13.03

Sö 2.9. Högmässa med Karis–Pojo svenska församling. Predikant: Anna–Lena Särs. Liturg: Kristian Willis. Organist och kantor: Håkan Lindroos. Textläsare: Monika Wikström. **Sö** 9.9. Gudstjänst med Purmo församling. Predikant: Tomas Portin.

Ravals. Välkomna! Eventuella gåvor riktas till missionen FI 25 8000 1600 0607 10 (FMS arbete i Senegal)

Invigning av ny minnes/urnelund sö 2.9.

– **kl. 9.30:** i Korsnäs (begr.plats), assistenter Birgitta Norrvik och Kristi Ainjarv

– **kl. 15.00:** i Molpe (begr.plats), assistenter Måns Holming och Susanne Häggdahl, efteråt samling med kaffebjudning i bykyrkan

sö. 9.9. kl. 11: Gudstjänst, Cay–Håkan Englund, Deseré Granholm

KRISTINESTAD

kristinestadssvenska församling.fi

LÖ 1.9 kl 13–20: Inspirationsdag på Jonnsborg för Kristinestads svenska församling. Alla intresserade välkomna med!

SÖ 2.9 kl 10: Gudstjänst i Lfjårds kyrka, Norrback, Martikainen **SÖ 2.9 kl 12:** Gudstjänst i Kstads kyrka, Norrback, Martikainen. Efteråt inskrivning till skriftskolan

TI 4.9 kl 18–20: ALPHA–kurs i Kstads förs.hem

ON 5.9 kl 19: Glädjedropparnas övningar inleds i Sideby kyrka. Välkommen med!

FR 7.9 kl 19: Café magasinet för högstadiesunga och uppåt startar

SÖ 9.9 kl 10: Högmässa i Sideby kyrka, Norrback, Martikainen

SÖ 9.9 kl 18: Högmässa i Kstads kyrka, Norrback, Martikainen

TI 11.9 kl 14: Diakonisyföreningen i Lfjård förs.hem, grupprummet startar

ON 12.9 kl 13: Pensionärssamling i Lfjård, Norrback, Martikainen

FR 14.9: Föräldra–barngruppen i Kstads förs.hem, dagklubben startar. Alla fredagar kl 10.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 1.9 kl 18: Lördagssamling på Fridskär, Lövdahl tal, Nädehjonen med Anna–Karin sång, J.Martikainen andakt. Servering. **Sö 2.9 kl 12:** Gudstjänst Jakobs–son, S.Lindén.

Må 3.9 kl 13: Dagklubben startar i Arken.

Lö 8.9 kl 18: Säsongavslutning på Fridskär, tal Bengt o David Forsblom. Servering.

Sö 9.9 kl 12: Högmässa Ingvesgård, S.Lindén. Skriftskoleanmälan efter högmässan.

Må 10.9 kl 16.45: Språkbadjunior i Arken. En grupp för dig som är nyfiken på finska och kristen tro. Från 6 år.

Ti 11.9 kl 9: Föräldra–barn startar i Töjby skola.

On 12.9 kl 10: Samtal o bönegrupp startar i förs.hemmet.

To 13.9 kl 9: Föräldra–barn startar i Arken.

To 13.9 kl 13: Diakonismöte startar i Seniorhuset.

Övermark

Sö 2.9 kl 8.30: Meditativ vandring med start från Frönäs bykyrka.

Sö 2.9 kl 10: Byagudstjänst i Frönäs bykyrka, Jakobsson, Rosengård.

Sö 9.9 kl 10: Gudstjänst Jakobs–son, S.Lindén.

On 12.9 kl 9.30: Föräldra–barn startar i förs.stugan.

On 12.9 kl 14: Bön i förs.hemmet.

Pörtom

Sö 2.9 kl 18: Högmässa Jakobs–son, G.Lindén.

Sö 9.9 kl 18: Gudstjänst Sund–qvist, Emilia Tikkala.

On 12.9 kl 9.30: Föräldra–barn startar i förs.hemmet.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 2.9 kl. 14: Högmässa, Englund, Brunell.

Sö 9.9 kl. 14: Gudstjänst, Englund, Brunell.

KORSHOLM

Sö 2.9:

kl 11 Högmässa: i kyrkan, Berg, Rune Fant och Nordqvist–Källström.

Ons 5.9:

kl 9.30 Föräldra–barn grupp: start i Karperö vid Strandlid.

kl 18 Alphakurs: om livets stora frågor, ingår 15 föreläsningar o. inkluderar en weekend. Startar

onsdag och avslutas 21 nov. Info och anmälan: berndt.berg@evl.fi. Kom med och diskutera!

Fre 7.9:

kl 9.30–12 Familjernas tvåspråkiga höstjippo: i Smedsby församlingsgård. Program o. Lilliputti–tåget.

Ons 5.9 kl 19: Glädjedropparnas övningar inleds i Sideby kyrka. Välkommen med!

FR 7.9 kl 19: Café magasinet för högstadiesunga och uppåt startar

SÖ 9.9 kl 10: Högmässa i Sideby kyrka, Norrback, Martikainen

SÖ 9.9 kl 18: Högmässa i Kstads kyrka, Norrback, Martikainen

TI 11.9 kl 14: Diakonisyföreningen i Lfjård förs.hem, grupprummet startar

ON 12.9 kl 13: Pensionärssamling i Lfjård, Norrback, Martikainen

FR 14.9: Föräldra–barngruppen i Kstads förs.hem, dagklubben startar. Alla fredagar kl 10.

Sö 9.9: **kl 11 Gudstjänst:** i kyrkan, Bergström–Solborg o. Nordqvist–Källström.

kl 13 Högmässa: i Smedsby förs.gård, Bergström–Solborg o. Nordqvist–Källström.

Fre 14.9: Ingen föräldra–barn grupp:

Lö 15.9 **kl 9.30–11 Pappa–barnsamling:** i Smedsby församlingsgård.

KVEVLAX

Ikväll 30.8 kl. 18: Knattemusik i drängstugan! Hela familjen välkommen!

Ikväll 30.8 kl. 21: Skymnings–musik. Skymningsmusik i kyrkan. Ann–Katriine Burman sång, Yngve Lithén saxofon och piano, Rodney Andrén orgel och piano, sånggruppen Triplex.

Sö 2.9 kl. 10: Högmässa, Lindblom, Vidjeskog.

Ons 5.9 kl. 10: Föräldra–barngrupp start i ds.

Ons 5.9 kl. 17.30: Stråckdraget startar igen. Intresserade musikanter, stråkar och blåsare, kan kontakta Svante tel. 050–3383618.

To 6.9 kl. 9.15: Höstens Karakaffe inleds med utflykt till Hjortmans villa, Värilax. Avgång med egna bildar (samkörning) kl 9.15 från fh.

Sö 9.9 kl. 10: Högmässa, Lindblom, Andrén.

Ons 12.9 kl. 10: Föräldra–barngrupp i ds.

Ons 12.9 kl. 13: Pensionärssamling, Rainer Holmgård berättar om nya psalmbokstillägget.

Diakoniarbetare Nina Andrén, pensionärskören. Pensionärskören övar kl. 12.

To 13.9 kl. 18: Knattemusik i ds.

MALAX

Sö 2.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi.

Sö 2.9 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.

ON 5.9 kl. 12: Tro i vardagen för pensionärer i KH. Sång, diskussion och kaffe.

ON 5.9 kl. 14.30: Barnkören startar i KH.

TO 6.9 kl. 17.45: Trallarna startar körövningarna i KH. Kaffe 18.30.

TO 6.9 kl. 19: Kyrkokören startar körövningarna i KH. Kaffe från 18.30.

SÖ 9.9 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Kyrkkaffe. Lit. Leif Snellman. Pred Timo Lehtola LFF. Katri Lax.

TI 11.9 kl. 18: Ekumenisk bön i KH.

TO 13.9 kl. 13: Minnescafé i KH. Arr Österbottens Minneslots.

PETALAX

Högmässa: sö 2.9 kl. 11. Engund, Nygård. Kyrktaxi.

Gudstjänst: sö 9.9 kl. 11. Björklund, Brunell.

Andakt: to 13.10 kl. 13 i Wester–

hemmet modul A. Kl. 14 i Pensionärshemmets samlingssal.

REPLIT

Sö 2.9. kl. 10: Gudstjänst i Replot. Camilla Brunell, Anders Kronlund.

Sö 2.9. kl. 12.30: Gudstjänst i Björkö. Brunell, Kronlund. Kyrkkaffe efter gudstjänsten i Björkö.

Ons 5.9. kl. 15.40: Hjälpedar–skolning i Replot försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

Sö 9.9. kl. 10: Högmässa i Replot. Camilla Brunell, Michael Wargh. Efteråt kyrkkaffe i försh.

Ons 5.9. kl. 18.30: Junior i Björkögården.

Lö 8.9. kl. 18: Hjärtats jubel. Konsert med Kammarkören Psallite, dir. Susanne Westerlund. Andakt, fritt inträde.

JAKOBSTAD

FR 31.8 kl. 17.30: Hjälpedar–skolnings kick–off i FC ungd.utr., Wikblad, Esselström.

FR 31.8 kl. 19.00: In da house i FC ungd.utr., Esselström.

Sö 2.9 kl. 12.00: Mässa i kyrkan, Turpeinen, Salo, Wester.

Sö 2.9 kl. 15.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Wargh. Efteråt kaffeservering.

Sö 2.9 kl. 17.00: Fokus i FC. "Apostlagärningarna 14. Guds dynamit!", Salo. Himlakören.

Må 3.9 kl. 10.00–14.00: Förteckning över röstberättigade i församlingsvalet 2018 är framlagd till påseende i församlingskansliet i FC.

Må 3.9 kl. 17.00: Tehuset, en multikulturell mötesplats för kvinnor och barn, i FC ungd.utr. Gäst: Åsa Turpeinen.

Må 3.9 kl. 19.00: Jacob Gospel övar i FC, dir. Fanny Sjölin. Nya och gamla sångare välkomna med.

TI 4.9 kl. 11.00: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 4.9 kl. 15.00–19.00: Förteckning över röstberättigade i församlingsvalet 2018 är framlagd till påseende i församlingskansliet i FC.

ON 5.9 kl. 9.00: Församlingskansliet är stängt hela dagen.

Sö 9.9. kl 10 Tvåspråkig högmässa: kyrkan, Ulf Sundstén, Ringwall. Provgudstjänst. Inga gudstjänst i Munsala denna dag.
Ons 12.9 Skriftskolanmälan: högstadiet under matrasterna. Gäller också Munsala och Jeppo
To 13.9 kl 13 Samtalsgrupp för män: fh
MUNSALA
Sö 2.9 kl 12 Gudstjänst: Edman, Näs
- **kl 18 Bön- och lovsångskväll:** Hirvix baptistkyrka
Ons 5.9 kl 13.30 Symöte: prästgården, varannan onsdag
Fre 7.9 kl 13 Andakt: pensionärshemmet
JEPPÖ
Sö 2.9 kl 11 Friluftsgudstjänst: Måtarsberget, Östman, Lönnqvist, för alla åldrar, servering. Möjligt att grilla
Sö 9.9 kl 9.30 Samäkning: till provgudstjänst i Nkby från fh
- **18 Kvällsgudstjänst:** kyrkan, Östman, Ringwall

PEDERSÖRE
www.pedersoreforsamling.fi
Fr 31.8 kl 14: Andakt i Hedbo seniorboende, Häggblom
Sö 2.9 kl 10: Högmässa med nattvard i kyrkan, Häggblom, kantor Henrik Östman, Folke Nylund violin, Jakobstads sv. församlings konfirmander från 28.4.1968 deltar
Sö 2.9 kl 15: Sammankomst i Flynnängens bönehus, Rune Östman, tolkning
On 5.9 kl 18: Gemenskapskväll, Hällsand sommarhem, Lars-Gustav Björkstrand, arr. KU-kretsen i P:söre
Fr 7.9 kl 14: Andakt i Pedersheim, Erikson
Sö 9.9 kl 10: Konfirmationsgudstjänst i kyrkan (grupp 1), Erikson, Österbacka, Pandey, Östman
Sö 9.9 kl 19: Kvällsgudstjänst i Forsby kyrka, Häggblom, Pandey
Ti 11.9 kl 9.30: Karakaffe i Kyrkhemmet i Bennäs startar
On 12.9 kl 9: Karakafe i Hedbo seniorboende startar
On 12.9 kl 9.30: Familjeklubbarna startar i Kyrkhemmet i Bennäs, Lepplax bykyrka, Källby församlingssal och Bulderbackagården i Sandsund. Öppen grupp för barn och vuxna, ingen anmälan behövs.
Dagklubbarna: startar vecka 36, ev. anmälningar till A. Snellman tfn 040-3100448
Körstarter:
Ti 11.9 kl 14.30: Barnkören åk 1-6 i Källby församlingssal, Pandey
Ti 11.9 kl 15.45: Barnkören åk 1-6 i Lepplax bykyrka, Pandey
On 12.9 kl 18: St Olofskören i Kyrkhemmet i Bennäs, Henrik Östman
To 13.9 kl 18.30: Kyrkokören i Kyrkostrands församlingshem, Pandey
To 20.9 kl 14: Manskören i Kyr-

kostrands församlingshem, Henrik Östman
PURMO
To 30.8 kl. 19: Projektkören övar i kyrkan, Johansson.
Lö 1.9 kl. 10-14: Pop-up Café i Lyjo. Kaffé, bakverk, lotteri. Bil-tvätt 15/20 €. Alla inkomster går till församlingens ungdomsverksamhet.
Sö 2.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson.
Ti 4.9 kl. 17: Drängstugans talko.
To 6.9 kl. 14: Andakt i Purmo-hemmet.
- **Kl. 18.30:** Ny scoutpatrull för åk 4-6 startar vid Lyjo.
- **Kl. 19:** Projektkören övar i kyrkan, Johansson.
Sö 9.9 kl. 10: Radiogudstjänst i kyrkan, Portin, Johansson, projektkören.
- **Kl. 14:** Möte i Emaus bönehus, gitarrgruppen Salem. Bengt Strengell berättar om Adi Sjöbloms diktning.
Må 10.9 kl. 9.30-11.30: Familjeklubben i kyrkhemmet. Till familjeklubben är alla barn i åldern 0-5 år välkomna tillsammans med en vuxen. Fri samvaro, barnen får leka och de vuxna får umgås. Vi har en liten samling och mellanmål (avgiften är 2,50 €/familj). Ingen förhandsanmälan behövs.
To 13.9 kl. 14: Andakt i Sisbacka pensionärshem.
Vill du ställa upp som kandidat i församlingsvalet? Ta kontakt med Marianne Eklöv, tfn 040 165 6881.

TERJÄRV
To 30.8 kl 18: Finsk höstplanering, förs.h. Välkomna!
Sö 2.9 kl 11: Familjegudstjänst, khden, Johan Sten. Välsignelse av årets förstaklassister. Efteråt grillfest vid församlingshemmet.
Ti 4.9: Syföreningsdag på Klippan, bussen startar kl 10 från Småbön-ders, kl 10.15 Kortjärvi, kl 10.30 från förs.h.
On 5.9:
- **kl 18 övar Strängbandet i förs.h**
- **kl 19:** Tacksägelsefest för årsfesten i Terjärv i förs.h., Albert Häggblom, Tomas Klemets, khden, Strängbandet och Johan Sten. Servering.
To 6.9:
- **kl 12.15-12.45 startar barnkören i Terjärv skola (åk 1-4)**
- **kl 18 startar juniorkören i förs.h.**
LÖ 8.9 kl 19: Konsert i kyrkan, sång av Bill Ravall; orgel, Stefan Lönnquist; altarandakt, khden. Kollekt för musikarbetet i Terjärv församling.
SÖ 9.9 kl 10: Högmässa, khden, J. Sten.
MÅ 10.9 kl 10: startar Föräldrabarngruppen i förs.h.
Vecka 37 startar dagklubben och samtalsgrupperna.
SÖ 16.9 kl 10: Gudstjänst, Jan-Erik Sandström.

Fem soliga sommardagar på Labbnäs

Vi träffades för första gången på måndagen den 11 juni klockan tio vid Kiasma, 15+3, det vill säga 15 förväntansfulla damer och tre verksamhetsledare, inför årets sommarläger på Labbnäs.

Vi invaderade vår buss och så bar det iväg till Dragsfjärd. En av ledarna kollade noggrant att alla vi "unga" damer satt ordentligt fastspända och så lämnade vi storstadens buller och jakt och styrde vår kurs mot fem soliga sommardagar.

En del kände varandra från förut och andra var helt okända personer som, åtminstone jag, ivrigt såg fram emot att få lära känna.

Vi stannade en gång på vägen för att vi skulle få röra litet på benen, ta oss en kopp kaffe samt uppsöka det lilla onämnbare privata utrymmet.

När vi kom fram fick vi middag efter att vi inkvarterat oss. Den dagen hade vi ej så mycket annat program än kvällsandakten och så i säng.

Vi hade några morgonpigga damer som jag kallade för våra "sjöjungfrur". Redan klockan sex på morgonen var det ett par stycken som tog sig ett morgondopp trots att vattnet i inågon var iskallt, hela 17 grader.

Våra dagsrutiner var mycket beroende av våra mattider som bestod av morgonkaffe, lunch, eftermiddagskaffe, middag och kvällste. Våra andra fasta program var vår morgon- och kvällsandakt. Därtill ansåg också många att Doc Martin på TV var ett "fast program".

När man gick ut och vandrade längs vår byväg som ledde till den stora vägen kunde man beundra många icke så vanliga blomster, som nattviol och en röd orkide som jag tror var antingen Johannesnycklar eller ängsnycklar. Därtill fanns det många vackra gula blommor som jag inte kände namnen på. När man gick på promenad med någon av de "unga damerna" uppstod många intressanta diskussioner och på så sätt lärde man känna flera av deltagarna mycket bättre.

En morgon när vi vaknade låg hela sjön helt solblank och speglade morgonrymden. Inte ens en liten krusning syntes på vattenytan. Allting var stilla och tyst. Skönt att få vakna till en sådan dag!

En av de första kvällarna såg jag att det fanns ett pussel på 300 bitar framme på bordet. Jag tycker mycket om att lägga pussel och eftersom det inte var alltför många bitar så började jag söka fram kantbitarna och när de var lagda tyckte jag att jag gjort mitt för den kvällen. Följande dag märkte jag att det också fanns flere pusselintresserade och att även "vår Prost" var en av dem. Ibland blev det också intressanta diskussioner medan man lade pusselbitar, så det blev även en social samvaro kring pusslet.

Pusslet växte och en dag fick jag äran att även sätta den sista biten på plats. Efteråt fick jag höra att man på andra läger också haft pussel med sig men att de oftast åkt oöppnade tillbaka. En av deltagarna lärde oss

också något som kallades sittdanser. Det var bra motion att sitta, till trevlig musik, få röra på armar och ben. En bastudag ordnades också för dem som var hugade.

Så är det dags att presentera våra funktionärer och jag börjar med "Vår Prost". Inspirerad av Frödings dikt *Vår Prost* vill jag säga följande:

*Våran prost
är lärd
och en vänlig själ
och med honom
kan man föra
både många och
ibland långa
diskussioner!
Tack Jocke för det!*

Sedan är det på tiden att även presentera våra diaconissor **Barbro** och **Karin**. Om dem kan man inte annat säga än "Tack kära ni för all den omsorg och vänlighet ni sprid omkring er, var ni än gick".

Den sista kvällen som vi var på Labbnäs ordnade våra funktionärer en helt fantastisk grillkväll. Den gick av stapeln i bastun.

Jocke stod och grillade korv och "Gnissorna" hade ordnat med den övriga förplägnaden: sallader, ost, olika sorters chips, drycker, och mycket annat gott. Längs med kvällen blev det både tjo och tjim innan det blev tid att avsluta festen och krypa till sängs.

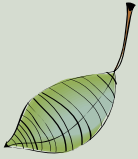
Lägervistelsen avslutades med lunch och sedan bar det av till Dragsfjärds vackra kyrka där vår präst förrättade en stämningsfull gudstjänst med nattvardsgång.

Det var ganska vemdigt att ta avsked av alla dem man lärt känna och att återgå till vardagen.

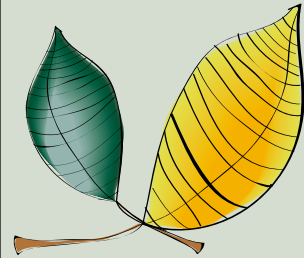
Än en gång: Tack alla ni tre som gjorde vistelsen så innehållsrik!

LISA GRANQVIST

Visste du att ...
**Kyrkpressen
sparar skog!**

Tidningen trycks på ett
finländskt miljömärkt
papper som till största
delen består av returpapper.

KP
KYRKPRESSEN

THOMAS ENROTH

PIANO AFTON

En rörande resa genom livet med instrumental musik av Thomas Enroth
Musiker från symfoniorkestern Orchestra Aurora Finlandica

25.9 kl. 19.00 Alandica Åland
26.9 kl. 19.00 Grand, Borgå
27.9 kl. 19.00 Liljendahlgården
28.9 kl. 19.00 Karelia, Ekenäs
29.9 kl. 19.00 Villa Lande, Kimito
30.9 kl. 19.00 Pigu kultursal, Pargas

1.10 kl. 19.00 Närpes
Frans Hendrikssonsalen
2.10 kl. 19.00 Vasa stadshus
6.10 kl. 19.00 Schaumansalen, Jakobstad
7.10 kl. 19.00 Schaumansalen, Jakobstad
10.10 kl. 19.00 Nickby festsal, Sibbo

11.10 kl. 19.00 Hangö,
Stadshusets festsal
12.10 kl. 19.00 Kronoby kyrka
14.10 kl. 19.00 Vörå kyrka
6.11 Björneborg privat bokad

Biljetter: Netticket Lipputoimisto Grand Borgå Luckorna Alandica Studio Ticket

BIOGAS
Naturlig kraft
För renare luft & miljö
Västra Jeppovägen 288
(längs med Riksväg 19)
www.jeppobiogas.fi
Jeppo Biogas Ab
Jepuan Biokaasu Oy
Energi och värmekraft. Energin är kaskavärdslös.

RESOR • Friman
RESOR • MATKAT • TRAVEL
2018 2-5.12 Julmarknadsresa till Riga
2019 12-26.3 Teneriffa, Playa de las Americas
11-14.4 Vårresa till Warszawa
Maj Sicilien
Maj Kulturhuvudstaden Matera och Apulien
Oktober Mat- och kulturresa till Italien
För information om våra resor vänligen kontakta oss
Registrerad researrangör KUVI 3050/00/MJ/Mv
frimanresor.fi
Sandövägen 23, 10900 Hangö
Hangö kontor Tel: (019) 248 1004 Ekenäs kontor Tel: (019) 248 1090
info@frimanresor.fi

LUNCH
MÅ-FR kl. 11-14
A LA CARTE / BUFFÉ
FR kl. 17-21
SÖNDAGSLUNCH
kl. 11.30-15
CATERING & BESTÄLLNINGAR
ONEIL'S KITCHEN
Simhallsvägen 1, Närpes
tel. 06 224 1933, Lotten 0409605028
www.oneils.fi info@oneils.fi

Vi är ett lokalt kraftbolag
med starkt fokus på
vattenkraft.
Esse Elektro-Kraft Ab
Mer information:
020 766 1900
eller www.eekab.fi

Norrgårds Busstrafik
Linje och
beställningstrafik
Ta kontakt
för en offert
045-124 7300 info@nbtrafik.fi nbtrafik.fi

ESSPART
LEIF RÅDMANS
ESSEVÄGEN 312, 68820 ESSE
GSM 050-562 2491
GSM 040-703 9164, FAX 766 7004

**Behöver Ni utrymme för festen,
Kom så ordnar vi resten.**
* Lunchbuffé vardagar kl. 10.30-14
* Pizza-meny vardagar från kl 15 fram till en timme innan stängning
* 60 sittplatser i restaurangen och 36 på terrassen
* Vi erbjuder också Ala cartemenu och privatbeställning vid behov.
Ring, så ordnas det!
Boka julfesten i god tid!
Marina's
Södra Terjärsvägen 10, Terjär
045-804 7898,
www.restaurang-marinas.fi

Oy Majatalo Box Vårdshuset Ab
• Ekologinen majatalo
• Kafé ja kokouspalvelut
• Ekologiskt vårdshus
• Café och mötestjänster
TERVETULOA! www.majatalobox.fi VÄLKOMMEN!
Spjutsundintie 103 Spjutsundsvägen
01190 Box (Sipoo, Sibbo), ☎ 050 592 4255

Nybyggnad och renoveringar,
tapetsering och kakelarbeten
Boes Ravall
Tel. 0400-88 4963, Terjär

Sibbe 50
1968-2018

HÖSTEN 2018

Onsdagskonserter kl.19
5.9 – 28.11.2018
biljetter från shop.abo.fi/

Utställningar
1.2.2018 – 6.1.2019

SIBBE 50

En kantat för doktorerna

SIBELIUS
museum

Biskopsgatan 17, Åbo
www.sibeliusmuseum.fi

Foto: Peter Slotte

Köpes antikviteter

i hela svenska Österbotten

- 1800-tals hörn- och väggsåp
- gamla klockor, antika vapen, silver- och guld föremål
- övrigt antikt lösöre och hela dödsbon

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen

Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er
Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 723 1730 dygnet runt

Finlands Begravningsbyråers Förbund
auktoriserad begravningsbyrå

Bygg gudstjänst i Vasa

Lördagen den 15 september kl. 10–15 ordnar Vasa svenska församling en dag kring gudstjänsten i stora församlingssalen på Skolhusgatan 28.

Församlingsbor och anställda funderar tillsammans hur vi kan utveckla gudstjänstlivet. **Mia Bäck** kommer att berätta om hur man i Åbo svenska församling jobbar med gudstjänsten. Bl.a. ger man ett större ansvar för gudstjänsterna åt lekmän och gudstjänstgrupper under devisen: Delad glädje är dubbel glädje!

För att vi ska veta hur många vi ska beställa sopp-

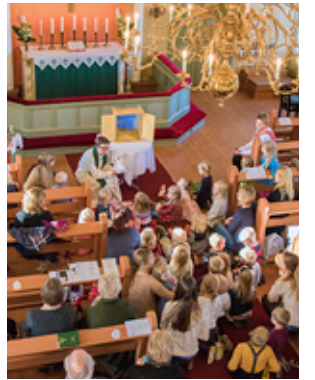

FOTO: CAMILLA ANDERSSON

lunch för behöver du anmäla dig senast 6.9 via vasasvenskaforsamling.fi/ anmälningar.

VAASAN RAKENNUSKORJAUS
OY/AB
VASA BYGGNADSREPARATION

Tel. (06)320 9100

www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Vi vill förebygga psykisk ohälsa

Psykosociala förbundet är en ideell och riksomfattande organisation som stöder personer med psykisk ohälsa. Med hjälp av gåvor, donationer och testamenten kan vi arbeta mer förebyggande. Testamentera för ett mer välmående Finland i framtiden. Tack för ditt bidrag!

Mer info: www.fspc.fi
eller 050-525 1243

"Jag låter inte medicinerna bromsa mitt liv"

Anja är en dosdispenserings tjänst som apoteken erbjuder. Via Anja expedierar apoteken tabletter och kapslar som ska tas regelbundet, förpackade i engångsdoser som räcker för två veckor. I tjänsten ingår att apoteket kontrollerar medicineringen som helhet, vilket förbättrar patientsäkerheten. Be ditt närmaste apotek om mer information.

FÖRDELAR:

- På varje påse står det tydligt bland annat vilket datum och vilken tid läkemedlet ska tas.
- Kunden får ett åskådligt medicineringsskort över hela sin medicinering.
- Att använda maskinell dosdispensering är mer hygieniskt, effektivt och felfritt jämfört med att dosera läkemedlen för hand i en dosett.
- Dosdispenseringspåsen är enkel att öppna.
- Inga onödiga läkemedel som inte längre används samlas i hemmet.
- Dosdispenseringspåsen är även smidig att ha med på resan.

Anja finns redan på närmare 300 apotek. Hitta din närmaste Anja-apotek på anja.fi

ANNI BLOMQUIST – JUSSI HELMINEN MUSIKKI MATTI PUURTINEN OHLAUS JAKOB HÖGLUND

MYRSKYLUODON MAIJA

Premiär
8.9.2018

☆
Textad på svenska!

06 325 3961

V A A S A

KAUPUNGINTEATTERI

vaasankaupunginteatteri.fi

DÖPTA

Vår söta dotter
Ella SimoneFödd 21.7.2018
3980g, 51 cm**Edith och Jonathan
Witick**Vår dotter
Maja Johannafödd 13.6.2018
döpt 21.7.2018**Lyckliga föräldrar
Annika Hagman-Kanckos
& Johan Kanckos**

www.
kyrkpressen.
fi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Arcada studerande från
Åland önskar hyra
tvåa.Simon 0401890777Söker efter en etta i
Helsingfors centrum,
kokvrå och badrum med
dusch.
Tel:040 068 3260Liten skötsam familj söker
förmånlig
lägenhet/radhuslägenhet i
huvudstadsr. fr.o.m jan
2019. Kontakta Felicia
0407244871

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder
förmånliga pensionärsbostäder
(ettor) i Nordsjö, ej servicebo-
ende. 0505903780 tis-to 9-12.Uthyes trivsamt tvåa 56 m2 i
gott skick och med parkutsikt
på Kaptensgatan i södra Hel-
singfors. Hyra 1100 € + vatten
och el. Ledig fr.o.m. 16.8. Tel
040 5540610.ETTA på 29 kvm med
glasad balkong, centralt
belägen i Åbo på
Tavastgatan. Ledig fr.o.m.
1.10.2018. tel.
0400-720097 epost.
ostman.gerd@gmail.comEtt rum, badrum,
kokmöjligheter, ca 40 m2 i
källarvåning på Drumsö.
Ledig från den 1
september. Hyra 660
euro/mån. Utmärkt för
studerande. Tfn:
050-3318444/Arvid Nyberg

DOMKAPITLET

Tjänsteförhållandet för kaplanen i
**Ekenäsnejdens svenska försam-
ling Tuija Wilman** upphör på egen
begäran 30.9.2018 och hon har
förordnats till församlingspastor
i **Kyrkslättens svenska församling**
1.10.2018 tills vidare.Tjänsteförhållandet för tf. kapla-
nen i **Iniö kapellförsamling** i Väst-
bols svenska församling **Eeva
Vuola** upphör på egen begäran från
1.1.2019.Församlingspastorn i **Jomala
församling Katarina Gåddnäs** har
förordnats till församlingspastor i
Mariehamns församling 1.9.2018
tills vidare.Tf. församlingspastorn i **Jomala
församling Peter Blumenthal** har
förordnats att sköta församlings-
pastorstjänsten i samma försam-
ling 1.9-31.12.2018.Församlingspastorn i **Jakobstads
svenska församling** och **Esse
församling Jan-Gustav Björk** har
förordnats till församlingspastor i
Esse församling på halvtid (50 %)
1.9-31.12.2018.BERÄTTA OM DIN
FÖRSAMLING!Den här sidan finns till för dig.
Roliga verksamhetsidéer, fest-
liga jubileum eller en viktig ge-
menskap. Skriv, fotografera och
berätta om vad som händer i
DIN församling! Skicka in din ar-
tikel till redaktionen@kyrkpres-
sen.fi. Redaktionen
väljer och redigerar
materialet.I MIN
FÖRSAMLINGBehöver du hjälp
med något i
ditt hem?

Vi sköter om ditt hus och trädgård

- gräsklippning
- vedarbete
- renovering, byggen
- städning inomhus och utomhus
- handla m.m.
- inredning och målar valfria
motiv på en fondvägg.
- flyttservice och flyttstädning
- försäljning av dödsbo el. likn.

**Ring F:ma A Ekström
050 589 9741.
Malax****www.enhjalpandehand.fi**

LEDIGA TJÄNSTER

Raseborgs kyrkliga samfällighet
lediganslår tjänsten som**familjerådgivare**

vid familjerådgivningscentralen Raseborg

Ansökningstiden utgår den 20.9 2018 kl. 13.
Hela platsannonsen finns på hemsidan:**raseborgsforsamlingar.fi***Jakobstads svenska församling är en dynamisk församling med en
mångsidig verksamhetsmiljö och ett inspirerat medarbetarlag bestående
av både anställda och ideella medarbetare. Vi vill att församlingens ska
präglas av gemenskap, glädje och helighet.*Vi söker nu en
kantor med högre högskoleexamenVi söker dig som har den av Kyrkostyrelsen fastställda utbildningen
(Kyrkans författningssamling 123/2015). Din uppgift är att tillsammans
med vår andra kantor leda församlingens musikverksamhet innefattan-
de gudstjänster, kyrkliga förrättningar, samlingar och skriftskolunder-
visning. Till din uppgift hör också att utrusta de frivilliga medarbetarna
så att de kan använda de möjligheter sången och musiken ger. Därför
behöver du kunna inspirera och engagera människor.Till särskilda tyngdpunkter för denna tjänst hör att vi förutsätter färdig-
het att leda kyrkokör och barnkör samt att handha och utveckla sången
och musiken i församlingens barnverksamhet innefattande kontakter
till skolvärlden.Eftersom vi arbetar mycket tillsammans behöver du ha en god samar-
betsförmåga och vara kommunikativ. Du ska vara konfirmerad medlem
i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.Arbetstiden för denna tjänst är 100% och lön betalas enligt kravgrupp
602. Prövotiden är 6 månader. Ett godtagbart läkarintyg över hälsotill-
ståndet ska uppvisas innan tjänsten tillträds.Närmare uppgifter fås av kyrkoherden Bo-Göran Åstrand tfn 0403
100 411, bo-goran.astrand@evl.fiAnsökningshandlingarna sänds till Jakobstads svenska församling,
Ebba Brahe esplanaden 2, 68600 Jakobstad. Märk kuvertet ”Kantor”. Du
kan också sända din ansökan till jsv@evl.fi. Ansökningstiden går ut den
28.9. kl. 16.00.**Församlingsrådet i
Jakobstads svenska församling**

Diakon till Hammarlands församling

Vi behöver en ny diakon/diakoniarbetare i Hammarlands
församling. Tjänsten är 60% av heltid. Behörighetskrav
enligt biskopsmötets beslut. Avtalsenlig lön. Tillträde
7.1.2019 eller enligt överenskommelse.Närmare upplysningar ges av kyrkoherde Ingemar
Johansson, tel 0457-3433247. Ansökan riktas till
Kyrkorådet i Hammarlands församling, Prästgårdsgatan 41,
22240 Hammarland, märkt ansökan. Ansökan skall vara
inne senast 21.9.2018 kl 15.00.KYRKOSTYRELSEN[†]**Kyrkostyrelsen sköter kyrkans gemensamma uppgifter
i hemlandet och internationellt, utövar samhälls-
påverkan genom att föra fram kyrkans budskap och
värderingar samt stöder församlingarna i samhällseliga
förändringar.****Vid Kyrkostyrelsen ledigförklaras fr.o.m.
1.11.2018 tjänsten som****KANSLICHEF**Kanslichefen leder och utvecklar Kyrkostyrelsens kansli
och ansvar för kansliets strategiska planering. Till upp-
gifterna hör att leda och utveckla personalförvaltningen,
vara chef för avdelningarnas och specialiteternas chefer
samt ansvara för Kyrkostyrelsens samhällsrelationer och
intressebevakning.Ansökan riktas till kyrkomötet och lämnas inklusive bilagor
senast 25.9.2018 kl. 16.00 i första hand via den elektroniska
rekryteringstjänsten, sakasti.fi/tyopaikat. Ansökan kan också
lämnas in till Kyrkostyrelsens registratorskontor, PB 210
(Södra kajen 8), 00130 Helsingfors eller kyrkostyrelsen@evl.fi.Hela platsannonsen och mera information om tjänsten finns
på adressen sakasti.fi/tyopaikat.**sakasti.fi/tyopaikat**

INKAST THOMAS ROSENBERG

Litteraturens kraft

ATT GOD SKÖNLITTERATUR är oslagbar i för-
mågan att vidga våra horisonter är en
truism, förstås. Ändå blir man alltid li-
ka glad, och förbluffad, över hur enkelt,
billigt och effektivt förvandlingen sker
– bara med hjälp av en god bok.För mig skedde detta nyligen med Ka-
zuo Ishiguros ”Återstoden av dagen”, den kanske
mest lästa av de romaner fjolårets Nobelpristagare
har skrivit. En bok om herr Stevens, en betjänt av den
gamla stammen som ägnat merparten av sitt yrkes-
liv – ja, också livet i övrigt – åt att betjäna Lord Dar-
lington på dennes gods. Lorden tacklar småningom
av, och godset övertas efter kriget av en rik amerikan
med nya vanor – men Stevens fortsätter, obrottsligt
lojal också mot sin nye herre.**DET ÄR DENNA** lojalitet som är ett av bokens bärande
teman. Den redan gamle Stevens blir av sin nye her-
re en dag uppmanad att låna godsets Ford, och företa
en bilresa längs sydkusten, ut mot Cornwall. Det här
är något Stevens aldrig gjort tidigare, för till hans yr-
kesstolthet har hört att han i praktiken jobbat 24/7,
och egentligen aldrig unnat sig möjligheten att läm-
na godset och sin roll som butler.Förutom att nu äntligen få en möjlighet att se sig
omkring har Stevens också en helt konkret orsak att
bege sig till Cornwall. Han ska nämligen besöka miss
Kenton, den tidigare hushållerskan vars hjälp god-
set igen skulle behöva, med sin starkt decimerade
personal. Att Stevens också har personliga motiv för
att återuppta kontakten blir småningom uppenbart.Under resan reflekterar Stevens över vad det är
som gör en stor butler. Lojaliteten och yrkesskick-
ligheten, förstås, men framför allt värdigheten. Den
värdighet urtypen av brittisk butler ska ha, och som
vi sett i många filmer: han som alltid finns till hands,
och alltid har de rätta svaren, och som alltid håller sig
i bakgrunden – men vips kommer fram då han be-
hövs. Stevens var allt detta, och stolt över det.**MEN HUR LÅNGT** ska lojaliteten sträcka sig? Mycket
långt, om man frågar Stevens. Något han får anled-
ning att reflektera över då han minns alla de gånger
han serverat de höga och topphemliga gäster Lord
Darlington samlade i sitt hem under åren inför andra
världskriget, i sina tämligen naiva försök att avsty-
ra den kommande katastro-
fen. Stevens lojalitet brister
aldrig, även när den kanske
borde ha gjort det. Allt det-
ta beskriver Ishiguro med
en stillsam och sparsmakad
träffsäkerhet som får oss att
leva oss in inte bara i Ste-
vens person utan också i den
tid som var hans. En värld
med en hederskodex full-
ständigt främmande för da-
gens människor.Att Stevens omåttligt höga krav på sig själv ock-
så dömde honom till en upphöjd ensamhet är inte
svårt att förstå – även om kärleken och närheten till
en annan också för honom var så nära en gång, ja
bokstavligen några centimeter ifrån, endast åtskild
av en dörr. Beskrivningen av hur Stevens i det avgö-
rande ögonblicket tvekar, och låter kärlekens fjärl
flyga förbi, är den kanske vackraste och mest subli-
ma kärlekshistoria jag läst. Om hur lyckan finns där,
alldeles framför näsan på oss, utan att vi märker det.*Thomas Rosenberg är sociolog, skriftställare och sam-
tidsanalytiker.*

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi**Insändare måste** föras med skribentens namn samt
för redaktionens bruk även adress och telefonnummer.
Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.
Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redak-
tionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.
Insänd text returneras inte.

DEBATT BIBELTOLKNING

Kommentar till Trygve Cederbergs inlägg om bibelsyn

Jag tar mig friheten att blanda mig i debatten om bibeltolkning. IKP 33–34 hävdar Trygve Cederberg att Johan Eklöf är inkonsekvent i sin bibeltolkning när han inte lär att kroppsaga av barn är nödvändigt och när han vigt jämställda par till äktenskap.

Jag är förvånad över Cederbergs aggressiva ton och av de frågor han ställer till Eklöf. Johan Eklöf får svara för sig själv, men jag vill som ett allmänt påpekande visa att Cederbergs fabricerade frågor inte reflekterar en klassisk luthersk bibelsyn. Cederberg konstruerar scenarier som han tillskriver Eklöf och förargar sig över. Sen förargar han sig ytterligare när han inte får tydliga svar.

Ett barn behöver uppfostran. För att kunna bete sig i samhället behöver det lära sig gränser och att ta konsekvenserna av sina handlingar. När man lär barnet det följer man väsentligen råden i Ordspråksboken. Detta är ett exempel på en naturlig tolkning av råden angående barnaga, en tolkning som inte står i strid med en klassisk bibelsyn.

”Hur är det med den övergripande trovärdigheten, varför kan man tro på Bibelns fundamentala påståenden om man ska kasta andra i skräpkorgen?”

Ordspråksboken 29:15 indikerar att ändamålet med kroppsaga är just uppfostran. En konservativ kristen som litar på Bibeln behöver alltså inte slå sina barn med ris och käpp för att vara konsekvent i sin bibeltolkning.

Begreppet ”jämställt äktenskap” är din konstruktion, Cederberg. Ingen vigs till ”jämställt äktenskap”, utan till äktenskap. Det (judiskt-)kristna äktenskapet konstitueras i 1 Mos 2:24, ett ställe som både Jesus och Paulus hänvisar till. Om du kan visa utgående från formalprincipen att ett äktenskap där mannen och kvinnan är jämställda bryter mot äktenskapets definition, så kan du ha en poäng, annars är ditt angrepp på Eklöf nonsens.

Den stora frågan är ändå vad Cederberg tänker sig nå genom att ta fast Eklöf för inkonsekvens i sin bibeltolkning. Vad spelar det för roll om Eklöf är inkonsekvent? Är tanken att man kan strunta i grundläggande tolkningsprinciper om man kan få fast en konservativ kristen för inkonsekvens i dennes tolkning av en viss fråga? En luthersk kyrkas äktenskapssyn bör härledas ur Bibeln utgående från formalprincipen, dvs.: 1) Vad säger Mose? 2) Vad säger profeterna 3) Vad säger Jesus? 4) Vad säger apostlarna? Det är ingen lätt uppgift att följa denna grundläggande tolkningsprincip och vrida tolkningarna så att de stöder samkönade äktenskap. Bevisbördan ligger definitivt hos

den som vill ändra på tolkningen.

Jag undrar vad Cederberg anser vara relevant i Bibeln överhuvudtaget och varför? Hur ska t.ex. jag, som saknar teologisk utbildning, förhålla mig till Bibeln? Varför ska jag bemöda mig om att bekanta mig med den om den är full av förlegade normer? Hur ska jag kunna identifiera det väsentliga bland allt förlegat? Hur är det med den övergripande trovärdigheten, varför kan man tro på Bibelns fundamentala påståenden om man ska kasta andra i skräpkorgen? Vad är Bibeln förutom en beskrivning av ett folks religiösa föreställningar för 2000–3000 år sedan? Hur kan det intressera några bredare massor?

Jag tror att Trygve Cederberg och biskop Björn Vikström riskerar att offra Bibelns trovärdighet på progressivismens altare. Ur kyrkans synvinkel tror jag inte att det är ett bra offer, kanske är det ett Kains offer.

FREDRIK SÖDÖ
Esbo

PAULUS OM UNDERORDNING

På tal om att underordna sig

Utan att blanda mig i den pågående debatten i övrigt tänker jag att det kan behövas en kommentar till tolkandet av Paulus undervisning om kvinnans förhållande till mannen. Vad aposteln sagt i Ef 5:22 har på det gruvligaste misstolkats till att rättfärdiga allehanda förtryck genom århundraden, ja ärtuseniden, men också feltolkats av nutida jämlikhetsivrare. Så går det ifall man försummar vad som står i Ef 5:21 om att underordna sig varandra i vördnad för Kristus, Frälsaren som ska styra hela vår tolkning av Skriften.

Apostelns ord om att hustrun ska underordna sig sin man (inte alla män i alla sammanhang) är riktat till henne, inte till honom. Det står inte att mannen ska underordna kvinnan, vilket är ett allt för vanligt missförstånd, både hos en hel del välmenande konservativa när man försökt följa ordet och hos liberala teologer som förkunnat dess förkastande. I stället ska mannen göra som Kristus (Ef 5:25), han som tjänar (Matt 11:29, 20:28), till den grad att han och till och med tvättade lärjungarnas fötter (Joh 13:5f).

Kvinnans ställning är en betydelsfull sak på många plan. Därmed är det inte så förvånande att sista kapitlet i Ordspråksboken prisar den självständiga, kraftfullt arbetande hustrun (Ords 31:10–31). För en kvinna som inrättar sitt liv på det viset behöver det inte vara särskilt svårt att frivilligt ställa sig under sin man, stöda och uppmuntra honom. Då kan han också göra det som i alla tider varit mannens nog så stora utmaning, nämligen att orka lyssna på sin hustru och ta henne på allvar.

När vi i tolkningen av Skriften följer Frälsaren på Emmausvandringen (Luk 24:27, 32) och hans ljus får lysa, faller en och annan svårhanterlig pusselbit på plats. Då ser vi exempelvis också att fienderna, som i så hemska ordalag omtalas både i Psaltaren och GT:s historiska skildringar, inte i första hand är människor som ska nedkämpas utan främst synden i våra liv, onskans andemakter (jfr Ef 6:12).

ALLAN FRANZÉN
Helsingfors

SVAR HOMOSEXUALITET

Jämlika förhållanden också under antiken

Björn Vikström förklarar i KP 16.8 hur han ser på att Bibeln fördömer homosexualitet. Han menar att Bibelns författare inte kunde föreställa sig att det kan ta sig uttryck som liknar heterosexualitet, förutom att det riktar sig mot det egna könet. Han medger att frivilliga och långvariga relationer mellan män var kända i antiken, men säger att de avviker från våra dagars äktenskapsideal genom att gälla lärare och elev eller en beskyddare och protegé.

Detta är inte alltid fallet. Hippothos och Hyperanthes var skolkamrater, liksom Charmides och hans älskare. Agathon och Euripides var båda etablerade diktare när de träffades. Menon och Ariaeus var båda generaler. Kretsen kring Sapfo uppvisar inga sociala hierarkier. Martialis beskriver Bassa som en kvinna omsvärmad av andra kvinnor. Attraktiva ynglingar uppvaktades också av många män och kunde välja fritt.

Även om det vore sant att alla homorelationer innefattade lärare–elev eller beskyddare–skyddsling så skulle den saken inte göra företeelsen förgräplig. Att man har ett förhållande med någon i underordnad ställning betyder inte automatiskt att man pressar denne. Bibeln ser inget opassande i ett förhållande mellan en beskyddare och hans skyddsling, som berättelsen om Rut och Boas visar. Därför kan sådana relationer inte förklara Bibelns fördömande av homosexuella relationer.

Det kan inte heller förklaras av att homosexualitet vanligen bedrevs vid sidan av äktenskapet. Det vanliga i både Grekland och Rom var att homosexualitet utövades av ogifta. Paulus talar inte om

”Bibeln ser inget opassande i ett förhållande mellan en beskyddare och hans skyddsling.”

homosexualitet som otrohet mot makar, utan skriver att männen lämnade det naturliga umgänget med kvinnan för att hålla sig till män.

Paulus uppfattning är inte att homosexualitet förorsakas av hämningslösa sexuella begär och avgudadyrkan. Han beskriver i Rom 1 homosexuella som upptända av begär, men han använder ett liknande uttryck om heterosexuella i 1 Kor 7:9. Han såg all sexuell synd som att man låtit sig besegras av sina begär. Hur olika typer av begär uppkommit är en annan sak.

Avgudadyrkan förklarar, enligt Paulus, varför homosexualitet är så vanligt bland hedningar, inte varför det alls existerar bland dem. Oviljan att dyrka den sanna guden ledde till att Gud överlämnade dem åt sina redan förefintliga begär. Han talar om hedningarna som kollektiv, inte om individuell etiologi. Ifall man menar att folk plötsligt blev homosexuella för att de dyrkade avgudar måste man anta att också de andra laster som nämns, t.ex. girighet, avund, skvaller och kärlekslöshet, skulle ha uppkommit som en följd av avgudadyrkan i stället för vid syndafallet, och inte påträffas bland kristna. Guds välsignelse!

JOAKIM FÖRARS
Oravais

KUNGÖRELSE

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 6 september 2018 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att förredras vid sammanträdet är från och med 29.8.2018 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastorsexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: **www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto**. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 17 augusti 2018
Ordförande

Hon vilar i gospeln

MUSIK. Fanny Sjölin har alltid älskat musik. Redan i sin mammas mage var hon med på gospelkörövningar. I höst börjar hon leda Jacob Gospel.

TEXT: EMILIA JANSSON
FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

– Musik har varit ett intresse i hela mitt liv och numera också mitt jobb. Det har blivit som en livsstil för mig, säger **Fanny Sjölin**.

Det var alltid en självklarhet att hon skulle jobba med musik. Under sin uppväxt i Karleby började hon musicera och på gymnasiet valde hon att ta en kombiexamen med musik. Därefter utbildade hon sig till musikpedagog på Novia och har efter det jobbat bland annat som sånglärare.

– Musiken har alltid varit det jag brinner för, nu när jag är äldre har jag märkt att det finns annat jag är bra på, men det är nog musiken som jag faller tillbaka på, säger hon.

Gospel är viktigt

Fastän Fanny gärna sjunger alla sorters musikstilar så finns det vissa gener som hon gillar mer.

– Jag gillar mest gospel och soul. Jazz är också bra. Jag sjunger nog allt men kanske det lyser igenom vilka musikstilar jag känner mig mest bekväm i. Speciellt gospeln har varit en viktig del av hennes liv.

– Eftersom musiken också är mitt jobb har gospeln alltid varit den musikstil där jag fått vila, där det inte finns någon prestationspress och jag får sjunga oberoende av hur bra jag är.

Tro är personligt

Tro har också varit viktigt för henne.

– Jag kommer från en kristen familj i Österbotten så tron har varit en naturlig del av min uppväxt.

I tonåren började hon reflektera

FANNY SJÖLIN tar över som dirigent för Jacob Gospel.

kring sin tro.

– Jag insåg att jag inte har tro för att jag vuxit upp med den. Jag måste söka Gud och lära känna Jesus själv.

Fastän musik och religion båda är viktiga för henne tog det ändå tid att sätta på dem.

– Jag måste lära mig att tron inte är en prestation och att det går att kombinera musik med religion. Numera är lovsång en plats där jag bara får vara.

Börjar leda kör

Då Sjölin flyttade till Jakobstad för några år sedan började hon sjunga i Jacob

Gospel som är Jakobstad svenska församlings gospelkör. I höst börjar hon leda Jacob Gospel tillsammans med **Lavi Öst**. Öst har fungerat som körens pianist i några år.

– Det känns tryggt eftersom jag känt Lavi i över tio år. Vi har spelat tillsammans i många år och det känns bra att vi kan dela på jobbet.

Den tidigare dirigenten **Mikael Svarvar** frågade henne i flera år ifall hon ville ta över jobbet men hon kände sig inte redo förrän nu.

– Det känns inte ångestfyllt utan bara pirrigt och spännande. Det blir en rolig utmaning.

Det kommer ändå inte att bli några extrema förändringar för Jacob Gospel.

– Jag vill att det förblir en låg tröskel att delta i kören, vi har till exempel inga inträdesprov för att delta. Sedan vill jag att den amerikanska gospelen fortsätter som grund för vår repertoar.

Kören kommer även att ge deltagarna en chans att få uttrycka sin tro.

– Det får vara personligt vad tron betyder för varje individ, men alla är välkomna att uttrycka sin tro genom musiken.

Jacob Gospel inleder höstsången den 3 september klockan 19 i Jakobstads församlingscenter.

Uthyrer

Matteus åldringshemsstiftelse hyr ut 2 r + k i Nordsjö, Helsingfors, som bostad för person över 60 år med låg inkomst (rökfri, inga husdjur). Obs! inte servicebärande. Hyresgästen ska gärna ha anknytning till östra Helsingfors.

Intresserade omedelbara kontakta

hedvig.stenman@welho.com eller tfn 09-3492613.

Ansökan kan också postas till

Matteus åldringshemsstiftelse, c/o Dahlberg, Kvarndammsv. 11E, 00920 Helsingfors.

Ratkaisukeskeinen kristillinen terapeutti

– koulutus 80 op

alkaa Helsingissä 28.-29.9.

ja Turussa 23.-24.11.

Lue lisää laadukkaasta, kaksivuotisesta monimuotokoulutuksestamme

ja tule mukaan

www.kristillinterapia.fi

Kristillinen terapiainstituutti puh. 0400 245368

amoena

Till användare av bröstprotes

Visste du att du har rätt till nya bröstproteser vid behov.

Av hygieniska skäl skall de bytas med 2 års mellanrum.

Nästa gång, se till att välja den bästa

amoena

09-649839 • www.amoena.fi

INGSVA

RESEBYRÅ
INGVES & SVANBÄCK

Almuñécar SPANIEN

21 dagar 1695 € 24.10–13.11
1465 € 27.10–16.11

- Portvinsdalen med Glenn S. 8–14.10 1690 €
- Skördefesten på Åland 21–23.9 465 €
- Höstresa till Tallinn 28–30.9 275 €
- Julmarknad i Tallinn 6–8.12 260 €
- Jul i Stockholm 6–9.12 355 €

Beställ vårt nyhetsbrev, vinn en resa till Prag för två – värde 1600 €

Delta: www.ingsva.fi/prague

Prag!

www.ingsva.fi • info@ingsva.fi • 020 743 4520